

Yér
Goedecke
Leipzig

gát. No. hogy
hál istennek az
nek. A gyáram
taliszt, amivel
sírba. (Éneklő
jó kis itak, mit
valy.
hele megérke-
edten rebbenek
resztelek benne-
(Az asszonyok
nyokat zseb-
ittasan.) Asszo-
Leizer azért
dchenje a város-
a be van rugva.
rschiele
(Leteszi kabát-
a szolgától.) Bé
Uriel. Mi újság
szegen közeledik
em! Alejchem
m! Alejchem So-

gy rugva, hogy
ghat ved. Bor-
eküdi le, kérlek!
elé megy.) Frei-
hozam sárga
ruhára és kapsz
szegény ember
dchen, és haza-
akkor asszo-
szecsókoztunk
licsoda új diva-
sík szobába az
v.

si
üzleti
nyvek
át készíti a
neasco
Cluj
s olcsón

ok!
ottuk.
ggel szol-
és Blau-
2
Telef. 6-10
PÜLET.)

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77
Str. Baron L. Pop 10
SZENKESZTOSÉG TELEFON 1-77
Ejelli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETESI ÁRAK:
..... 1150 Lei
..... 600 "
..... 320 "
..... 110 "
XI évfolyam * 91. szám
1928 április 25 Szerda
* 5688 Ujjár 5 *

Com. Rat: Suciá

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

SANTOL
LA LEGJOBB
SOSBORSZEKS

A francia választások első fordulója a jobboldal megerősödését eredményezte

A kerületek kétharmadában pótválasztások lesznek. A baloldal a második választási fordulótól reméli győzelmét

Ahhoz, hogy a vasárnap lezajlott francia választások eredményeit megérthessük, ismerni kell azokat az előzményeket, amelyek ahhoz a választási rendszerhez vezettek, amelynek alapján a vasárnapi választások is lefolytak. A haladó szellemű Franciaországban — bármily hihetetlenül is hangzik — ismét a többségi elvre épített kerületi választási rendszer van érvényben, amelyet tudvalevőleg 1919-ben már eltöröltek. Annakidején a kor politikai igényeinek megfelelően bevezették a proporcionális elvre épített lajstromos választási rendszert és azóta két választást is folytattak le ezen rendszer alapján. A legutóbbi, 1924 májusában lezajlott választások, mint emlékeztetés, a baloldali kartell nagy győzelmével végződtek. Ez a választási módus azonban ugy volt felépítve, hogy a pártok kényszerülve voltak választási blokkokba tömörülni, mert az erősebb csoportot számarányán felüli kedvezményben részesítette ez a szisztema, így alakult az 1924 évi választásokra az úgynevezett nemzeti blokk és a baloldali kartell.

Időközben azonban a baloldali kartellnek egyik főerőssége, a radikális csoport, az abba a ferde szituációba jutott, hogy egyik választási blokkban sem látta elhelyezkedését biztosítottnak. A nacionalistákkal elvi okok miatt nem mehetett együtt, a szocialisták viszont, akikkel 1924-ben együtt küzdöttek végig a választási hadjáratot, nem mutattak hajlandóságot egy újabb kartellre a radikálisokkal. Így aztán a radikálisok, akik az elmúlt parlamentben urai voltak a helyzetnek, egyszerűen hatályon kívül helyezték az annakidején általuk alkotott, de aztán kényelmetlenül vált lajstromos választási rendszert és ismét a kerületi választásokat léptették életbe. A parlamentben természetesen nem ezzel indokolták a választási törvény megváltoztatását, hanem azzal, hogy a lajstromos szavazás a mindenható pártrendszert tette uralkodóvá, amelyben a képviselők szociális eszközeivé váltak a pártnak, elvesztették minden függetlenségüket, de főként elvesztették közvetlen kontaktusukat a választókkal. Az új rendszer szerint a választók ismét közvetlenül választják meg képviselőiket.

Az új francia választási rendszer akként lett megalkotva, hogy az első fordulónál a kerületeknek csak nagyon kis számában jelentkezik a végleges eredmény. Az első fordulónál ugyanis abszolút többség szükséges a mandátum elnyerésére. A beavatottak a jelenlegi választásokról az első fordulótól legfeljebb kétszáz kerületben vártak végleges eredményt, míg a többi négyszáz kerületben pótválasztást jósoltak. Ez a jövővondóls fényesen bevált, mert a vasárnapi választás mindössze 175 kerületben járt pozitív eredménnyel. Minthogy az új választási törvény a mandátumok számát 612-re emelte fel, a második fordulónál, vagyis a következő vasárnap 437 kerületben lesz új választás.

Ugyanformán az eddigi választási eredményekből nem lehet végleges képet alkotni Franciaország új parlamentjéről. Mivel a második választási forduló még teljesen halomra döntötte az első

forduló arányszámait. A helyzet megértéséhez mindenesetre szükséges, hogy ismerjük a pártok eddigi erőviszonyait. Az utolsó parlamentben a baloldali kartell a következőképpen tevődött össze: 27 kommunista, 102 szocialista, 135 radikálszocialista (Herriot), 48 szocialista republikánus (Briand, Painlevé) és 48 baloldali radikális (Loucheur). A jobb oldali kartellhez tartozott: 98 republikánus demokrata, 14 katolikus demokrata, 28 pártokivüli, jobbára monarchista érzelmű és 3 úgynevezett „vad” képviselő.

1926-ban a baloldali kartell kétévi kormányzás után feloszlott a parlamentben, a szocialisták ellenzékbe mentek át és a frank-krisis idején Poincaré vezetésével megalakult az úgynevezett nemzeti unió, amelyben a radikálszocialisták és

a republikánus demokraták léptek szövetségre. Hogy ez a koalíció a választások után továbbra is fentartható lesz-e, az e pillanatban még kétséges. Az első forduló eredményei azt mutatják, hogy a jobboldali pártok, elsősorban a köztársasági demokrata párt, jelentősen megerősödtek. Ezt általában Poincaré személyes győzelmének tekintik, akivel szemben a hangulat 1924 óta jelentősen megváltozott. Akkor Poincaré népszerűsége és erőszakos külpolitikája állott előtérben, ma azonban Poincaré népszerű belpolitikai és szanálási programja a választási jelszó, ami mellé még az is latba esik, hogy Poincaré feladta eddigi németellenes politikáját s így külpolitikai tekintetben is népszerűbb vizekre vezetett. Miként azonban

Csak a kerületek egyharmadában van választási eredmény

Páris, április 24. A francia választások a tegnapi napon vették kezdetüket, a választóközönség feltűnően nagy érdeklődése mellett. A választások azonban nem végződtek pozitív eredménnyel, mert a kerületek legnagyobb részében pótválasztásra kerül a sor. Mindössze 175 kerületben vannak végleges választási eredmények, amelyek Poincaré blokkjának megerősödését mutatják. A választási küzdelem rendkívül heves, ezt misem bizonyítja jobban, mint az, hogy 425 kerületben a jövő vasárnap kerül a sor döntésre. A jobboldali lapok a jelenlegi eredmények alapján természetesen egy nemzeti blokk megerősödését és győzelmét ünneplik, ami kissé korai még, mert hiszen 425 kerületben mint említettük, teljesen eldöntetlen a küzdelem.

Az eddigi eredmények szerint a kommunisták még egyetlen mandátumhoz sem jutottak. Sőt a szociáldemokrata Leon Blum kerületében is pótválasztásra kerül a sor. Leon Blum állítólag nem is akar résztvenni a pótválasztásban. Az eddig beérkezett jelentések a következő választási eredményeket közlik:

A 175 kerületben, amelyben a választások döntő eredménnyel végződtek, a következő pártok között oszlanak meg a mandátumok: 72 köztársasági demokrata, 41 baloldali köztársasági, 15 radikális, 16 radikális szocialista, 4 köztársasági szocialista, 14 szociáldemokrata, 14 konzervatív.

Ujabb jelentések szerint Reinault, volt francia miniszter, a választásokon megbukott. A választások első eredményei szerint általában kevés új ember nyomult előre és számíthatni arra, hogy a mai kormány régi összetételében marad Franciaország élén, hogy Poincaré pénzügyi politikáját fentarthassa.

A Populaire című lapban Leon Blum azt írja, hogy benyomása szerint Párisban és környékén a reakció győzött. A jobboldali lapok, főleg pedig a *Matin*, az eddigi választási eredményeket is, mint a nemzeti pártok diadalát hangoz-

tatják s örömeiket fejezik ki afóllt, hogy a Moszkva zsoldjában álló kommunisták vereséget szenvedtek.

Páris, április 24. A választásokon a választók 85 százaléka vett részt. Poincaré a Barleduc melletti Bampigniban szavazott le. Doumergue elnök Párisban tett eleget állampolgári kötelességének. Briand-t az orvosok otthon tartották.

A jövő vasárnapi pótválasztások eredményét nagy érdeklődéssel várják és a baloldal reméli, hogy sikerül győznie.

A vidéken a baloldali polgári pártok győztek, de a szocialisták nem érték el a várt sikert. Valószínű mégis, hogy a szociáldemokratáknak 90 mandátumuk lesz annak dacára, hogy mindenütt éles harcot vívtak a kommunistákkal. Utóbbiak több szavazatot kaptak, mint az

Néhány érdekes adat a választásról

A francia választásoknak néhány érdekes adatát közöljük az alábbiakban:

Franciaországnak 11,5 millió választópolgára van, amelyből mintegy 9 millió adta le vasárnap szavazatát. Hozzávetőleges becslés szerint a választások költsége meghaladja a 150 millió frankot, amely összeg aránylag nem is magas, ha tekintetbe vesszük a kerületek és a küzdelemben résztvevő pártok nagy számát. A mostani választáson nem kevesebb, mint 3712 képviselőjelölt lépett fel az 1924 évi 2765 jelölttel szemben. A belügyminisztériumban felfektetett hivatalos jelöltilista, amely csupán a jelöltek neveit és személyi adatait tartalmazza, 167 ívet tesz ki. Ebből a listából megállapítható, hogy a képviselőválasztásokon kilenc miniszter jelöltette magát, míg a többi miniszterek a szenátus tagjai.

Nagyon érdekes a képviselőjelöltek elosztása polgári foglalkozások szerint. A legnagyobb számban természetesen az ügyvédek vannak. Számuk 385. Utánuk következnek az újságírók, akik közül

említettük, az eddigi eredményeket korántsem lehet mérvadóknak tekinteni, bár számos külföldi lap véleménye szerint a második választási forduló csak igazolni fogja az első forduló eredményeit. A francia baloldali sajtó azonban erősen bizakodik és sokat vár a második fordulótól.

Ez a forduló sok tekintetben különbözik az elsőől, különösen ami a harci metódusokat illeti. Az első fordulónál a jelöltek főként személyes preszlizsükkel és programjuknak a többi párttól eltérő pontjaival igyekeztek hatást elérni. A másodiknál már a paktumpolitika lép előtérbe, a kompromisszum-gondolat, amelynek segítségével a közelálló pártok szavazatait kívánják megszerezni. A legtöbb kerületben az egyes pártok helyi kartelleket fognak kötni, hogy ezáltal megakadályozzák a szavazatok szétforgácsolódását. Ennel a fordulónál azért oly kényes a helyzet, mert már *relatív többséggel* is lehet mandátumot szerezni. Minden attól függ tehát, vajjon sikerül-e a baloldali pártoknak egymás között eredményes paktum-politikát folytatni. Ha a kétes kerületekben meg tudnak egyezni egymással, akkor valóban nincs kizárva, hogy az első forduló vereségét a másodiknál kiheverik.

előző választásokon, mégsem tudtak eddig egyetlen képviselőt behozni. Valószínű, hogy a vasárnapi pótválasztásokon sem fog sikerülni, mert a polgári pártok inkább a szocialistákra szavaznak, a kommunistákkal szemben.

Páris, április 24. A politikai helyzet iránti érdeklődés a pótválasztások felé irányul. Az egyes pártok között már megindultak a tárgyalások.

A szocialisták és a radikálisok elhatározták, hogy egymást kölcsönösen támogatják a második szkrumumon.

A „Humanité” jelenti, hogy a kommunisták valamennyi jelöltiségüket fentartják a szocialistákkal szemben. A baloldali pártok összefogását sürgetik a kommunistákat kivéve. A mérsékelt sajtó szigorú figyelmet követel az első napon elért siker teljessé tételére.

266-an léptek fel képviselőjelöltnek. Sorban ezután így oszlanak meg a foglalkozások: 186 mezőgazda, 159 orvos, 128 iparos, 98 vasúti hivatalnok (érdekes, hogy közöttük 65 kommunista), 41 postahivatalnok, 36 tőképezés, 8 bankár és 7 lelkipásztor. Ezenkívül még rengeteg más foglalkozásbeli jelölt lépett fel, amelyek közül kuriózus módon megemlíthetjük a következőket: 19 portás, 2 tyukszemoperátor, 1 hivatalos biciklista, 4 gázgyári munkás, 6 mosdói munkás, 1 masször és 1 holliszolga. Meg lehet állapítani, hogy a jelöltek listája legalább is demokratikus.

Megemlítendőnek tartjuk még, hogy három képviselőjelölt jelenleg a börtönben tartózkodik, mindhárom természetesen kommunista, névszerint Cachin, Marthy és Dorriot, míg egy negyedik kommunista-jelölt szökésben van.

Hirdessen az Uj Keletben

IRÓK ÉS IRÁSOK

Bausteine zur Geopolitik

(A Zeitschrift für Geopolitik kiadása, Berlin 1928)

Ezekben a napokban, mikor Európa-szerte földrengések hullámain jelzik a szeizmográfok, s a természet súlyos kegyetlenséggel szól bele emberek ezreinek sorsába, mikor házak dőlnek össze, községek tűnnek el, vasúti töltések omolnak be, s a föld színe-kepe megváltozik, ilyenkor tűnik elénk az a hatalmas sorsintéző tényező, mely a mindennapi gondolatatlanságban alig mutatkozik: a föld.

Az ember úgy él a földön, ahogy alig vet vele számot. Államot alkot, közigazgatás, jog szabályozza minden lépését, gazdálkodik, háborút folytat, birtokába vesz minden talpalatnyi helyet, a vizet, a levegőt, a föld mélyét, úgy viselkedik, mint korlátlan ur, de az ilyen napokban rémület lesz urrá fölötte s a föld ismeretlen erőivel szemben a meteorológiai intézetek jelentéseitől vár megnyugtatót. A bukaresti lapok kommunikekkel csillapították a közönség aggodalmait, hogy Romániában nem lesz földrengés. De ki tudja, ki ismeri annyira a földet, s a föld erőinek rejtélyes játékát?

Most mindenkit érdekelnek ezek a kérdések, de más időkben szinte hihetetlen az a közöny, melyet az emberek többsége tanúsít azokkal a nagy problémákkal szemben, melyek a föld és az emberiség kölcsönös hatásaira vonatkoznak. A földrajz mindig elhanyagolt tudomány volt s még ma is sokkal nagyobb súlyt helyeznek a történelem, a jog s a nyelvek tanulására, mint a föld adottságainak megismerésére, s ennek eredménye az, hogy a földművelők zöme nem ismeri még a talaj lehetőségeit, hogy a bányaművelés hátramaradt, hogy a víziutak és vízierők alig használtak ki, s hogy a politikus csak választóit ismeri, sokszor még ezeket sem, de nincs tisztában annak a földterületnek tulajdonságaival, erőivel és lehetőségeivel, melynek lakosságát hivatva volna vezetni.

Egy új tudomány megteremtésére volt szükség, hogy felszínre kerülhessenek azok a problémák, melyek az ember földhöz kötöttségével az államok és társadalmak földrajzi viszonyaiból keletkeznek s nyerne határozó befolyást ezek további kialakulására s ez az új tudomány a geopolitika.

Szükség volt rá, mert a történelmi és jogi magyarázatok nem voltak elégségesek sem az államok keletkezésének, sem azok fennmaradásának, sem azok politikai életének megértéséhez, s mert a gondolkodók és kutatók előtt mindinkább ötlött fel olyan tények, melyek ezeknél a jelenségeknél egyedül és kizárólag a föld adottságaiból eredhettek. Az a körülmény pl., hogy Anglia és Japán szigetországok, fejlődésük megértésénél el nem hanyagolható, vagy az a jelenség, hogy Oroszország majdnem összes fontos ásványi kincseinek lelőhelyei a határszéleken vannak, szembevethető kell, hogy legyen az előtt, aki az orosz szövetségi-föderáció szinte imperialista politikáját Ukrajnával, vagy Georgiával szemben figyelemmel kíséri.

Ennek az új tudománynak a megte-

remtésében a német Ratzel Frigyes után Kjellén Rudolfi svéd tudós a főérdem — tőle ered a „geopolitika” elnevezés is — aki az államot, mint földrajzi organizmust, mint térjelenséget vette vizsgálata alá, s aki az állam életét, fejlődését s főleg politikai viselkedését a földrajzi adottságok alapján kutatta s ezek hatását kereste a politikai jelenségekben. A geopolitika tudományának különösen Németországban akadtak követői, akik 1924-ben folyóiratot is alapítottak Zeitschrift für Geopolitik címmel s a lap köré csoportosult tudósok most már természetesen, módszeresen vizsgálják és írják le azokat a hatásokat és következményeket, melyeket a föld viszonyai idéznek elő a társadalmi és állami életben.

Megleپő céltudatossággal rakják egymás fölé ennek az új tudománynak a követit s alig néhány hete egy olyan könyvvel lepték meg az efféle kérdésekkel foglalkozó közönséget, mely igen alkalmas arra, hogy a geopolitika tudományával szemben mutatkozott idegenkedést és közönyt tudományos érdeklődés váltsa fel az eddiginél szélesebb körben. Ez a könyv, Bausteine zur Geopolitik, a fentemlített folyóirat szerkesztőinek munkája. Megismertet bennünket a geopolitika tudomány keletkezésével és lényegével és nem becsülhető eléggé az a törekvése, hogy a földrajzot olyan ismeretnek tüntesse fel, mely a politikai életben határozott irányvonalak kitűzésére alkalmas. Igazolni igyekezik, hogy a világpolitika és a világgazdaság, a világgazdaság és a világkultúra igen nagy mértékben földrajzi jelenségek is s ezért geográfiai alapjukat tanulmányozni is kell. Azelőtt főleg a történelem és kevésbé a földrajz szolgált a politika tudomány alapjául. A geopolitika nem a napi véleményektől függő tudomány, hanem éppen a politikai folyamatoknak a földi viszonyoktól való állandó függőségét igazolja.

Amíg a politikai földrajz a politikai hatalmak térbeli elosztódását ismerteti, a geopolitika ezen ismeretek alapján kívánja befolyásolni a politikai cselekvést s ezzel gyakorlati tudománnyá válik.

A Bausteine zur Geopolitik propaganda írás, mely a geopolitika tudományának és nézőpontjainak akar híveket hódítani s bemutatni igyekezik azt a sokoldalú hasznosítást, melyet a szerzők a geopolitikának tulajdonítanak. A könyv ezért három részre oszlik. Az elsőben a geopolitika elméleti alapját s a földrajz és a geopolitika összefüggését adják. A második rész geopolitikai vizsgálódások eredményeit tartalmazza. Oroszország, Brazília és a Földközi-tenger geopolitikai jelenségeit közlik mutatóba s egy igen érdekes fejezet illusztrálja az orosz nép lélektanát, geopolitikai adottságokból levezetve (Das Raumschicksal des russischen Volkes).

A harmadik részt a gyakorlati geopolitikának szentelték. Szemléltető fejezetek szólnak a geopolitika figyelembevételéről a sajtóban, a kereskedelemben, az iskolában, az állampolgárok nevelésében, képzésében s végül a geopolitika

SELECT és URANIA MOZGÓK

E hó 27-iki kezdettel mutatják be az idei szezon slágerét

Tamás bátya kunyhója

megható drámát. **Henriette Beecher Stowe** hasonnevű, világszerte ismert regénye nyomán. Mond. színye mentr.

egyik hatalmas fegyverét, a térképet és különösen a geopolitikai szemléltető térképet ismertetik meg az olvasóval.

Aki ezt a külső kiállítására is figyelemreméltó könyvet és térképeit végignézi, meg kell, hogy értesse, hogy a napi politika törekvésein túl olyan törvények uralkodnak a politikai életben, melyek hosszú időre determinálják az államok és társadalmak politikai sorsát. Ez a

tudás ad megnyugvást annak a sok levedésnek elviselésére és annak a sok rossznak az elhárítására, amelyet szűklátókörű és magánérdekektől vezetett politikások, klikkek és pártok zúdítanak ránk, hogy egyszer majd a társadalmi igaz politikai érdekek felismeréséhez, a cselekvéshez az emberi közösség boldogulásának javára.

Liget Sándor.

Az indiai maharadzsa és a délamerikai iparbárók Páris „legdrágább” vendégei

Harmincezer frank egy éjszakára. A szerény milliárdosok! A királynő és a kávékirály

Páris, április, 24. Egymás melletti bozorkányos gyorsasággal rohanó hat fénylő lánc: a Champs-Élysées utóterületen autókormányzója. Vadonatúj, ragyogó palota előtt állok. Két munkás magas létrán táblát szögez. „Syndicat de General de l'Industrie Hoteliere de Paris”. A lépcsőkön szőnyeget szögeznek, a váróteremben hat kárpitos dolgozik, a levegő poltur és lipolin felhőkötöl terhes. A díbódtan rávicsorgó óriási kapcsolótábla előtt rémüldöző tájékoztatással ül a vadonatúj telefonoskissasszony. Maurice Gauthier, vezértitkár, minden párisi hotelek atyáistenek, olyan szobában fogad, melyet teljes egészében betölt a hirdelenében beállított óriási mahagoni asztal.

— Párisban ötezer szálloda volt a háború előtt — mondja M. Gauthier — most van tízezer. Az infláció elcsúsztatja a fejtűt nem állt meg. A mi idegenforgalmunk nem konjunktúrális, hanem egészségesen beszervezett, melyet nem tehetünk tönkre átmenőleges finánzkrisis vagy konjunktúrák változása. A külföldi turisták évente tízmilliárd frankot költenek el Párisban és ennek egynegyed része a szállodákra jut. Ez természetesen csak hozzávetőleges becslés, teljes ellenőrzés lehetetlen és azt is lehetetlen megmondani, hogy mennyit költenek el Párisban a külföldiek. Egyetlen adatunk van, mely megbízható: egyedül az érkező amerikaiak 250 millió dollárt költöttek el Franciaországban az 1926. évfolyamán.

— De 1926 — vetem közbe — nem mérvadó: inflációs év volt!

— Tény, hogy az 1927-es zárlat mely még nem áll rendelkezésünkre, kevésbé fényes lesz. Franciaország 1926-ban a világ legolcsóbb országa volt és a szállodák, a legelőkelőbbek és a legmocsosabbak, zsúfoltak voltak pincétől, padlásig. A beteges olcsóságnak hála Isten végeszakadt és bizony az idegenek most már elhatározták Német és Olaszországba, Svájcba és Ausztriába is. Hancm a francia szállodák 1927-ben még mindig átlagban az év kétszáz napján voltak teljesen elfoglalva: ez még mindig felülmúlja jelentékenyen a háború előtti helyzetet, holott, mint mondtam, a szállodák száma azóta meg kétszereződött.

— Alkalmazkodtak-e az árak az emelkedő frankhoz? — kérdeztem.

— Az olcsó szállodákban — felelte M. Gauthier — nevezetesen a munkásszállókban az olcsóbbodás 20—30 százalék, a középhotelekben 10, az elsőosztályú hotelekben s luxushotelekben — null prozent.

— Miért éppen azok tartják az árat?

— mert a párisi elsőosztályú és luxushotelek árai ma sem érték el a

világarparitást — felelte nagy csodálkozással Gauthier ur, kit maudart meg is kérdeztem a luxushotelekre vonatkozólag, melyeknek mesés áraitól és királyi vendégeiről legendák keringenek.

A legdrágább hotelszoba Párisban napi nyegszáz frank mindössze — felelte kicsinykőn Gauthier ur, miközben én megdöbbenve számítottam át középeurópai milliókra ezt a „szerény” összeget. — De — tette hozzá azonnal a hotelparancsnok — már királyoknak is elfogadható szoba kapható potom szánnyolcvan frankért naponta!

— Vajjon — gondolkoztam fennhangon — hány ilyen királyoknak is megfelelő szoba van ebben a városban?

— Párisban 30 Palace van, 30 Superclass-Hotel, melyek mindegyikében 300—500 lakószoba a fentemlített áron áll a vendégek rendelkezésére. Ezek a vendégek uralkodók, arisztokraták s amerikai milliárdosok, a szobák pedig felülmúlják a főúri paloták minden pompáját.

— És ha egy ilyen superclass-fogadóba polgári ember teszi be a lábát, akkor a portás alkalmasint fellapozza a góthai almanachot és a Wall-Street la kosjegyzéket és ha egyikben sem találja meg az érkezőt, akkor ridegen kirepíti — mondtam.

— Remélem — mondotta Gauthier ur — hogy ezt nem gondolja komolyan! Mi szabad köztársaság és demokratikus állam vagyunk, nálunk minden ember egyenlő — amennyiben egyenlő mennyiségű pénze van. A superclass-hotelekben a vendégek szelekcióját a szobák ártarifája végzi el. Meg kell azonban jegyeznem, hogy nem az amerikai pénzkirályok a luxushotel legjobb vendégei. Általában dicséretes szerénységet (hogy ne mondjam: fukarságot) tanúsítanak és legtöbbször beérik egyetlen szobával és a vele egybe

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkásait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hiteképes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

DREHER-HAGGENMACHER

tavaszi **SÖR** különlegességei

Forgalomba kerültek

Szerda,
nyiló szalo
feleiket fo
szemben,
generáció
bőségesen
ütását és
ja a pénzt.
— Szóva
limpatást és
zet, mint a
roma?
— Még a
megnevezni
szágbeli ki
zelmulban
tözkodassa
csak tisztá
hogy egész
szobát bér
szer ekkor
töszomszéd
zillai kávé
ládia tartó
— Kik te
degek? —
— Páris
talai mahar
pi harminc
rekordot. A
az indiai a
parvenük
— Ez a
tetszett —
teles állásu
le? Ezután
peni elsőos
Igen volt
dezésük, h
nyekben
Palace-ok
esőbb szob
ban tehát
szoba kaph
takozó ára
— Men
hotelek üzl
ben? — ké
— A ho
met — fele
számítani;
kos napiár,
nyi, mint ö
millió fran
Megszéd
két a szeré
világarparit
lezett. „Ne
tem hebeg
Árúlia el ne
el Önök ez

IRÓK ÉS IRÁSOK

Bausteine zur Geopolitik

(A Zeitschrift für Geopolitik kiadása, Berlin 1928)

Ezekben a napokban, mikor Európa-szerinti földrengések hullámain jelzik a szeizmográfok, s a természet súlyos kegyetlenségével szól bele emberek ezreinek sorsába, mikor házak dőlnek össze, községek tűnnek el, vasúti töltések omlanak be, s a föld színe-kepe megváltozik, ilyenkor tűnik elénk az a hatalmas sorsintéző tényező, mely a mindennapi gondolatatlanságban alig mutatkozik: a föld.

Az ember úgy el a földön, ahogy alig vet vele számot. Államot alkot, közgazgatás, jog szabályozza minden lépését, gazdálkodik, háborút folytat, birtokába vesz minden talpalatnyi helyet, a vizet, a levegőt, a föld mélyét, úgy viselkedik, mint korlátlan ur, de az ilyen napokban rémület lesz urra fölötte s a föld ismeretlen erőivel szemben a meteorológiai intézetek jelentéseitől vár megnyugtatást. A bukaresti lapok kommunikációval csillapították a közönség aggodalmait, hogy Romániában nem lesz földrengés. De ki tudja, ki ismeri annyira a földet, s a föld erőinek rejtélyes játékát?

Most mindenkit érdekelnek ezek a kérdések, de más időkben szinte hihetetlen az a közöny, melyet az emberek többsége tanúsít azokkal a nagy problémákkal szemben, melyek a föld és az emberiség kölcsönös hatásaira vonatkoznak. A földrajz mindig elhanyagolt tudomány volt s még ma is sokkal nagyobb súlyt helyeznek a történelem, a jog s a nyelvek tanulására, mint a föld adottságainak megismerésére, s ennek eredménye az, hogy a földmívelők zöme nem ismeri még a talaj lehetőségeit, hogy a bányaművelés hátramaradt, hogy a víziutak és vízierők alig használtak ki, s hogy a politikus csak választóit ismeri, sokszor még ezeket sem, de nincs tisztában annak a földterületnek tulajdonságaival, erőivel és lehetőségeivel, melynek lakosságát hivatva volna vezetni.

Egy új tudomány megteremtésére volt szükség, hogy felszínre kerülhesse azokat a problémákat, melyek az ember földhöz kötöttségével az államok és társadalmak földrajzi viszonyaiból keletkeznek s nyerne határozó befolyást ezek további kialakulására s ez az új tudomány a geopolitika.

Szükség volt rá, mert a történelmi és jogi magyarázatok nem voltak elégségesek sem az államok keletkezésének, sem azok fennmaradásának, sem azok politikai életének megértéséhez, s mert a gondolkodók és kutatók előtt mindinkább ötlötték fel olyan tények, melyek ezeken a jelenségeknél egyedül és kizárólag a föld adottságaiból eredhettek. Az a körülmény pl., hogy Anglia és Japán szigetszörzágok, fejlődésük megértésénél el nem hanyagolható, vagy az a jelenség, hogy Oroszország majdnem összes fontos ásványi kincseinek lelőhelyei a határszéleken vannak, szembetűnő kell, hogy legyen az előtt, aki az orosz szovjet-föderáció szinte imperialista politikáját Ukrajnával, vagy Georgiával szemben figyelemmel kíséri.

Ennek az új tudománynak a megle-

remtésében a német Ratzel Frigyes után Kjellen Rudolfi svéd tudós a főérdem — töle ered a „geopolitika” elnevezés is — aki az államot, mint földrajzi organizmust, mint térjelenséget vette vizsgálata alá, s aki az állam életét, fejlődését s főleg politikai viselkedését a földrajzi adottságok alapján kutatta s ezek hatását kereste a politikai jelenségekben. A geopolitika tudományának különösen Németországban akadtak követői, akik 1924-ben folyóiratot is alapítottak Zeitschrift für Geopolitik címmel s a lap köré csoportosult tudósok most már rendszeresen, módszeresen vizsgálják és írják le azokat a hatásokat és következményeket, melyeket a föld viszonyai idéznek elő a társadalmi és állami életben.

Megleppő céltudatossággal rakják egymás fölé ennek az új tudománynak a köveit s alig néhány hete egy olyan könyvvel lepték meg az efféle kérdésekkel foglalkozó közönséget, mely igen alkalmas arra, hogy a geopolitika tudományával szemben mutatkozott idegenkedést és közönyt tudományos érdeklődés váltásá fel az eddiginél szélesebb körben. Ez a könyv, Bausteine zur Geopolitik, a fentemlitett folyóirat szerkesztőinek munkája. Megismertett bennünket a geopolitika tudomány keletkezésével és lényegével és nem becsülhető eléggé az a törekvése, hogy a földrajzot olyan ismeretnek tüntesse fel, mely a politikai életben határozott irányvonalak kitűzésére alkalmas. Igazolni igyekeznek, hogy a világeopolitika és a világtudomány, a világgazdaság és a világtudomány igen nagy mértékben földrajzi jelenségek is s ezért geográfiai alapjukat tanulmányozni is kell. Azelőtt főleg a történelem és kevésbé a földrajz szolgált a politika tudomány alapjául. A geopolitika nem a napi véleményektől függő tudomány, hanem éppen a politikai folyamatoknak a földi viszonyoktól való állandó függőségét igazolja.

Amíg a politikai földrajz a politikai hatalmak térbeli elosztódását ismerteti, a geopolitika ezen ismeretek alapján kívánja befolyásolni a politikai cselekvést s ezzel gyakorlati tudománnyá válik.

A Bausteine zur Geopolitik propagandá írás, mely a geopolitika tudományának és nézőpontjainak akar híveket hódítani s bemutatni igyekeznek azt a sokoldalú hasznosítást, melyet a szerzők a geopolitikanak tulajdonítanak. A könyv ezért három részre oszlik. Az elsőben a geopolitika elméleti alapját s a földrajz és a geopolitika összefüggését adják. A második rész geopolitikai vizsgálódások eredményeit tartalmazza. Oroszország, Brazília és a Földközi-tenger geopolitikai jelenségeit közlik mutatóba s egy igen érdekes fejezet illusztrálja az orosz nép lélekletét, geopolitikai adottságokból levezetve (Das Raumschicksal des russischen Volkes).

A harmadik rész a gyakorlati geopolitikanak szentelték. Szemléltető fejezetek szólnak a geopolitika figyelembevételéről a sajtóban, a kereskedelemben, az iskolában, az állampolgárok nevelésében, képzésében s végül a geopolitika

SELECT és URANIA MOZGÓK

E hó 27-iki kezdettel mutatják be az idei szezon slágerét

Tamás bátya kunyhója

megható drámát. **Henriette Beecher Stowe** hasonnevű, világszerte ismert regénye nyomán.

egyik hatalmas fegyverét, a térképet és különösen a geopolitikai szemléltető térképet ismertetik meg az olvasóval.

Aki ezt a külső kiállítására is figyelemreméltó könyvet és térképeit végig nézi, meg kell, hogy érte, hogy a napi politika törekvésein túl olyan törvények uralkodnak a politikai életben, melyek hosszú időre determinálják az államok és társadalmak politikai sorsát. Ez a

tudás ad megnyugvást annak a sok lévedésnek elviselésére és annak a sok rossznak az elhárítására, amelyet szüklátokörű és magánérdekektől vezetett politikások, klikkek és pártok zúdítanak ránk, hogy egyszer majd törjön az igazi politika érdekek felismeréséhez, a cselekvéshez az emberi közösség boldogulásának javára.

Liget Sándor.

Az indiai maharadzsa és a délamerikai iparbárok Páris „legdrágább” vendégei

Harmincezer frank egy éjszakára. A szerény milliárdosok! A királynő és a kávékirály

Páris, április, 24. Egymás mellett hiszorkányos gyorsasággal rohanó hat fénylő lánc: a Champs-Élysées utóletéretlen autókormányzója. Vadonatúj, ragyogó palota előtt állok. Két munkás magas létrán táblát szögez. „Syndicat de General de l'Industrie Hoteliere de Paris”. A lépcsőkön szőnyveget szögeznek, a váróteremben hat kárpitos dolgozik, a levegő poltur és lipolin felhőtől terhes. A dühödten rávicsgörgő óriási kapcsolótábla előtt rémüldöző tájékozatlansággal ül a vadonatúj telefontoskissasszony. Maurice Gauthier, vezetőtitkár, minden párisi hotelek atyáistenek, olyan szobában fogad, melyet teljes egészében betölt a hirtelenében beállított óriási mahagoni asztal.

— Párisban ötezer szálloda volt a háború előtt — mondja M. Gauthier — most van tízezer. Az infláció elmaradt, de a fejlődés nem állt meg. A mi idegenforgalmunk nem konjunkturális, hanem egészségesen beszervezett, melyet nem tehetünk tönkre átmenetleges fináncválság vagy konjunkturák változása. A külföldi turisták évente tízmilliárd frankot költenek el Párisban és ennek egynegyed része a szállodákra jut. Ez természetesen csak hozzávetőleges becslés, teljes ellenőrzés lehetetlen és azt is lehetetlen megmondani, hogy mennyit költenek el Párisban a külföldiek. Egyetlen adatunk van, mely megbízható: egyedül az érkező amerikaiak 250 millió dollárt költöttek el Franciaországban az 1926. évi folyamán.

— De 1926 — vetem közbe — nem megvadó: inflációs év volt!

— Tényleg, hogy az 1927-es zárlat mely még nem áll rendelkezésünkre, kevésbé fényes lesz. Franciaország 1926-ban a világ legolcsóbb országa volt és a szállodák, a legelőkelőbbek és a legmocsosabbak, zsúfoltak voltak pincétől, padlásig. A beteges olcsóságnak hála Isten végeszakadt és bizony az idegenek most már ellátottnak Német és Olaszországba, Svájcba és Ausztriába is. Hanem a francia szállodák 1927-ben még mindig átlagban az év kétszáz napján voltak teljesen elfoglalva: ez még mindig felülmúlja jelentősen a háború előtti helyzetet, holott, mint mondtam, a szállodák száma azóta meg kétszereződött.

— Alkalmazkodtak-e az árak az emelkedő frankhoz? — kérdeztem.

— Az olcsó szállodákban — felelte M. Gauthier — nevezetesen a munkásszállókban az olcsóbbodás 20–30 százaléka, a középhotelekben 10, az elsőosztályú hotelekben s luxushotelekben — null prozent.

— Miért éppen azok tartják az árkát?

— mert a párisi elsőosztályú és luxushotelek árai ma sem érték el a

világparitást — felelte nagy csodálkozással Gauthier ur, kit mindárt meg is kérdeztem a luxushotelekre vonatkozólag, melyeknek mesés áraitól és királyi vendégeiről legendák keringenek.

A legdrágább hotelező Párisban napi nyegszáz frank mindössze — felelte kicsinykőben Gauthier ur, miközben én megdöbbenve számítottam át középeurópai milliókra ezt a „szerény” összeget. — De — tette hozzá azonnal a hotelparancsnok — már királyoknak is elfogadható szoba kapható potom százyolcvan frankért naponta!

— Vajon — gondolkodtam fenhangon — hány ilyen királyoknak is megfelelő szoba van ebben a városban?

— Párisban 30 Palace van, 30 Superclass-Hotel, melyek mindegyikében 300–500 lakószoba a fentemlitett áron áll a vendégek rendelkezésére. Ezek a vendégek uralkodók, arisztokraták s amerikai milliárdosok, a szobák pedig felülmúlják a főuri paloták minden pompáját.

— És ha egy ilyen superclass-fogadóba polgári ember teszi be a lábát, akkor a portás alkalmasint fellepözza a góthai almanachot és a Wall-Street la kosjegyzékét és ha egyikben sem találja meg az érkezőt, akkor ridegen kirepíti — mondtam.

— Remélem — mondotta Gauthier ur — hogy ezt nem gondolja komolyan! Mi szabad köztársaság és demokratikus állam vagyunk, nálunk minden ember egyenlő — amennyiben egyenlő mennyiségű pénze van. A superclass-hotelekben a vendégek szelekcióját a szobák ártarifája végzi el. Meg kell azonban jegyezni, hogy nem az amerikai pénzkirályok a luxushotel legjobb vendégei. Általában dicséretes szerénységet (hogy ne mondjam: fukarságot) tanúsítanak és legtöbbször beérik egyetlen szobával és a vele egybe

Butorárleszállításra

határoztuk el magunkat, hogy üzemünk munkasait foglalkoztathassuk, ha tehát

olcsó és jó butort

Bösendorfer, Stingl, Wirt, Productivgenossenschaft és Hoffmann

zongorát, pianinót,

akar vásárolni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse meg

Székely és Réti

butorgyár rt.

hatalmas raktárait. Hitelekpes egyéneknek kedvező fizetési feltételek

DREHER-HAGGENMACHER
tavaszi **SÖR** különlegességei
Forgalomba kerültek

nyiló szalo feleiket fo szemben, generáció köségeen ütását és ja a pénzt.

— Szóva limpalást és zot, mint a rona?

— Még a megnevezni szágbeli ki zekultiban tözkodással csak tisztán hogy egész szobát bér szer ekkor tőszomszéd ziliai kávé ladia tartó

— Kik te dégek? —

— Páris talai mahar pi harminc rekordot, az indiai ar parvenük

— Ez a tetszett — teles állást le? Ezután peni első

Igen volt dezesük, h nyekemben Palace-ok csöb szob ban tehát szoba kaph takozó ára

— Menn hotelek üzl ben? — ké

— A ho met — fele számítani: kos napiár, nyi, mint ö millió fran

Megszéd ket a szeré világparitás lezett. Ner tem hebegy Árulja el ne el Önök ez

BOUQUET D'ORIGAN
CH. DUPRÉ

nyiló szalonnal, mely utóbbiban üzletfeleiket fogadják. Vigasztaló ezzel szemben, hogy gyermekeik, az újabb generáció (és nevezetesen a nőnemű) hősiégesen kiegyenlíteni az apák szoliditását és nagy szakértelemmel szórja a pénzt.

— Szóval — mondtam — a hermelinpalást és az ősi jogar ma is jobban fizet, mint a dollárokból vert királykorona?

— Még az sem mindig. Nem akarom megnevezni a közismert szomszéd országbeli király felséges nejét, ki a közhatalomban tisztelte meg hosszabb tartózkodással egyik luxushotelünket és csak tisztán adat kedvéért említem, hogy egész udvartartásával együtt őt szobát bérelt — egy több mint négyezer ekkora huszszobás apartament tőzsomszedságában, melyben egy braziliai kávéültetvényes és becses családja tartózkodott!

— Kik tehát a legjobban fizető vendégek? — kérdeztem

— Páris kedves vendége a kaputaljai maharadzsa, ki lakosztályáért napi harmincezer frankot fizet. Ő tartja a rekordot. Általában az egész vonalon az indiai arisztokraták és a délamerikai parvenüök vezetnek...

— Ez a harminc, melyről beszélni tetszett — ugyebár — az ilyen kivételes állású vagy tárcájú turisták hotele? Ezután jönnek még csak a voltaképeni elsőosztályú hotelek...

Igen volt a válasz. Ezeknek a berendezésük, ha kevésbé pompázó is, kényelmében semmivel se maradnak a Palace-ok mögött Számuk 530, legolcsóbb szobájuk ára száz frank. Párisban tehát összesen ötvenezer hotel szoba kapható száz franktól fölfelé, val takozó árakon.

— Mennyi lehetett az elsőosztályú hotelek üzleti forgalma a letelt esztendőben? — kérdeztem.

— A hozzávetőleges átlagjövedelmét — felelte M. Gauthier — könnyű kiszámítani: ötezer szoba százhusz frankos napiár, évi kétszáz foglalt nap annyit, mint összesen egymillió kétszázmillió frank évi forgalom.

Megszédültem e számoktól, melyeket a szerény Monsieur Gauthier a világarbitáson messze alul állónak jelezett. „Nem kérdezek többet!” — feleltem hebegve, de kérdezek valami mást. Áruja el nekem a titkot: hogyan érik el Önök ezt az egetyérő idegenforgalmat, melynek csak töredéke is segíthetne a gazdasági nyomorral küzdő Jugoszlávián. Mi a sesam nyíl meg, melytől falkástól jönnek az idegenek?

mat, melynek csak töredéke is segíthetne a gazdasági nyomorral küzdő Jugoszlávián. Mi a sesam nyíl meg, melytől falkástól jönnek az idegenek?

Egy egyszerű elv: soha, semmi körülmények között nem zsarolni az idegent. Az ár lehet magas, de amit érte nyújtunk, legyen szolid. És az idegen

az árat fizesse, ne mást, ne lehessen meglepve soha és mindig kell, hogy tudja, hogy mit és hogy miért fizet! (B. K.)

figyelemben akarja a nemzeti parasztpárt a gyulafehérvári nagygyűlést megtartani

hogy minden rendbontásnak elejét vegyék. Bukarestben, Csernovitzban, Craiovában, Brailában és Jasiban is nagygyűlés lesz a gyulafehérvári nagygyűlés napján

(Cluj-Kolozsvár, április 24. Az Uj Kelet tud.) Maniu Gyula, a nemzeti parasztpárt vezére szombat este érkezett Kolozsvárra, ahol pártbívei ünnepélyes fogadtatásban részesítették. Maniu vasárnap délelőtt résztvett a kolozsvári párttagozatok gyűlésén s több ízben lekesítő beszédet intézett pártbíveire, rámutatva a nemzeti parasztpárt akciójának fontosságára, valamint arra a körülményre, hogy ennek az akciónak méltóságát és teljes rendben kell folytatnia, mert ezt az ország érdekei így kívánják meg. Beszédei során Maniu Gyula több ízben leszögezte hogy a nagygyűlést minden körülmények között meg fogják tartani.

A teljes rend és fegyelem jegyében

— A kormány lapjai által korpoltált hírek — mondotta Maniu — a kormány manőverei, mert a kormány úgy reméli, ellensúlyozni a nemzeti parasztpárt propagandáját és népszerűségét. Azt remélik, hogy az előre bejelentett rendszabályokkal elijesztik a népet a felvonulástól. De a kormány mégsem fogja megkísérelni a gyűlés betiltását, hanem az utolsó pillanatban engedélyezni fogja, mint ahogyan ezt a nemzeti parasztpárt eddigi gyűléseivel is cselekedte. Pártunknak eddig hat olyan imponzans népgyűlése volt, amelyen népgyűléseket még a román nép eddig nem rendezett s ezeknek a gyűléseknek során egyetlen rendbontó incidens nem fordult elő. Tehát arra való hivatkozással sem tilthatják be a gyűlést, hogy zavarásokra kerülhet a sor. A nemzeti parasztpárt megmutatta eddigi gyűlésein, hogy jogaiért méltóságteljesen tud küzdeni, mint akármelyik párt Romániában.

Végül a pártvezér esetele a súlyos bel- és külföldi helyzetet, valamint azokat a kényszerítő motívumokat, amelyek eminenssé teszik a kormány azonnali távozását.

Maniu hétfőn több szűkebbkörű gyűlésen vett részt, majd este visszautazott Bukarestbe.

A nemzeti parasztpárt egyébként óriási apparátussal dolgozik a nagygyűlés előkészítésén. A vezetőség megette az összes intézkedéseket, hogy ne csak a nagygyűlés, de a tömegnek a nagygyűlésre való felvonulása is a legtöbbször rendben folyjék le. A teljes rend és az abszolút fegyelem biztosítása érdekében a nagygyűlés megszervezői

Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint a párt vezetősége már eddig is nagyrészt a falvakban felfektetett listák szerint,

amelyeken a pártbívek aláírásukkal kötelezték magukat a gyűlésen résztvenni, minden falu egy — fog elküldeni arra az állomáshelyre, ahol több találkozik és ahol — tömörülnek,

A lelkesek fogják vezetni a tömegeket

Érdekes, hogy például Kolozsmegyében különösen a lelkesek vállalkoztak elsősorban és nagy lelkesedéssel arra, hogy a népet a hegyeken keresztül, ha kell, gyalog elvezessék s a párt vezetősége valóban a lelkesek tekintélyével reméli elérni azt, hogy a rend meg ne bomoljék. A lelkeseken kívül a népet férfiai fogják vezetni.

Hat nagygyűlés lesz a gyulafehérvári gyűlés napján

Itt említjük meg, hogy a gyulafehérvári nagy népgyűléssel egyidejűleg ugyanott egy kongresszust is tartanak, amelyen a párt alapszabályai által megengedett szám, különböző rendeltetésű küldöttség vesz részt. A kongresszuson mintegy ezren vesznek részt s ezek között ott lesznek a többi pártok delegátusai is. A pártvezetőség listákat fektetett fel a kongresszusra kiküldendő delegátusokról és külön listákat készített azokról, akik más párt kebelébe tartoznak s a kongresszuson mégis részt kívánnak venni. Érdekes, hogy a kolozsvári liberális párt helyi csoportjának több tagja is kérte a kongresszuson való részvételének engedélyezését. A gyulafehérvári gyűléssel egyidejűleg egyébként a nemzeti parasztpárt Bukarestben, Csernovitzban, Craiovában, Brailában, valamint Jasiban is nagygyűléseket tart a regálteli népvesszők patronázsa alatt. Ezáltal a párt azt akarja igazolni, hogy nemcsak Erdély, hanem az egész ország lakossága követeli a liberális kormány távozását s a nemzeti parasztpárt kormányra hívását, vagyis, mint ahogy Maniu az elmúlt napokban egyik kolozsvári szektor gyűlésén mondta: „Ezeket a gyűléseket be fogjuk bizonyítani, hogy az egész ország mellettünk van s május 6-ikán egyetlen tétben és egyetlen gondolatban fog összeroppi Románia egész népe.”

A szmirnai földrengés leszerelte a kisázsiai antiszemita agitációt

Egy szatmári fiatalember levele Szmirnából

(Szatmár, április 24. Az Uj Kelet tud.) Érdekes levelet hozott a posta Szatmárra Kisázsia legnagyobb városából, Szmirnából. A levelet Gottlieb Jenő, egy Szatmárról Szmirnába vándorolt fiatalember írta itteni rokonságának és érdekes magyarázatát közli a Kisázsiaiában fellángolt antiszemita hirtelen letörésének.

Annak idején az Uj Kelet hosszabb cikkben emlékezett meg arról a földrengésről, amely Kisázsia virágzó városait rombadöntötte. A levélíró arról a földrengésről közöl hosszabb részleteket. Azt írja, hogy Szmirnában is több száz ház pusztult le, de a véletlen különös játéka

folytán a zsidók házai sértetlenül maradtak. Példának okáért egy Torbali nevezetű mezőváros csaknem teljesen elcsúlyodt, kivéve a három város szélén álló házat, amely — véletlenül — zsidók tulajdona.

A babonára könnyen hajlamos nép ezt égi csodának vélte és egyszerre megváltoztatta a zsidók iránt táplált ellenséges hangulatát. A Torbalihoz közel fekvő falu népe, amikor tudomást szerzett a torbali zsidó házak épségben maradásáról, felkereste a falu egyetlen zsidó lakóját, aki éppen Szambulba készült utazni és küldöttségileg kérte, hogy ne hagyja itt a falut.

— Te meg fogod védeni a falut a szerencsétlenségétől — mondták neki.

A többi falvakban is követelték a példát, és így teljesen leszerelődött a gyűlölködő kezek által szított antiszemita propaganda.

A fanatikus zsidók természetesen égi csodának nyilvánítják házaik épségben maradását és a templomokban háláadó istentiszteleteket tartanak.

Corso filmszínház

Szenzációs esemény! Mai kezdettel mutatja be az utolsó évtized legnagyobb filmalkotását Oroszország és Európa csodálatos pszichéje a világháború éveiben. — Főszerepben Claudia Victorix, Andree Brabant, Romouald Joubé. Eredeti orosz kiserő zene, kibővített zenekarral. Felséges, káprázatos kiállítás és rendezés. — A legnagyobb meglepetés, melyben csak ilyen kivételes alkalommal van részünk.

NATASA hercegnő

Alábbi cikkkel, amelyet egy vidéki vezető cionista küldött nekünk, megnyitjuk a diskusziót a temesvári cionista konferencia problémáiról.

Alig hat hét választ el bennünket a temesvári cionista konferenciától. Főlegesen talán, hogy én méltassam ennek a konferenciának fokozott jelentőségét, hiszen tudvalévő, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség a múlt évben nem tartotta meg a rendes évi konferenciáját s ezért a temesvári konferenciát két év felgyülemlett munkája vár elintézésre. Sajnos, a Szövetség vezetősége mindezekig nem hozta még nyilvánosságra konferenciális programját, nem tudjuk, milyen előkészületek vannak e téren folyamatban és így helyi csoportjaink még nem tudják megvitálni és előzetes megbeszélés tárgyává tenni a konferencián szövegre kerülő problémákat. Erre a tájékoztatásra annál sürgetőbb volna szükségünk, mert azt hiszem, mindnyájan erdélyi cionisták fölöttébb elégedetlenek vagyunk az elmúlt év eredményeivel, elégedetlenek vagyunk a végzett munkával és kivétel nélkül egy új és produktívabb éra beindítását várjuk a temesvári konferenciától.

Nem akarom felvetni a kérdést, hogy ki és mi okozta az utolsó két év cionista tespedését és azt sem szeretném, ha a konferencián sok szót pazarolnánk erre. Bizonyára voltak személyi okok, de túlnyomó részben — ezt mindenkinek kell ismernie — a palesztinai krízis által teremtett nyomasztó atmoszféra volt a legfőbb forrása a hanyatlásnak. Ezzel korántsem akarom azt mondani, hogy a konferencia ne tegye alapos vizsgálat tárgyává, vajjon az erdélyi cionista szervezet minden egyes posztján, legyen az akár tisztelői, akár hivatalos állás, a megfelelő emberek ülnek-e, hogy egy-egy irdokolts személyesre nem frissíthetné-e fel a munka ütemét. De végtelen elhibázottnak találom, ha a temesvári konferencia rövidre szabott idejének drága perceit meddő rekrimációkra és személyes éli harcokra pazarolnánk, mert az ilyen viták leggyakrabban csak negatívumokban mérhetők ki, sosem vezetnek pozitív eredményhez és csak arra alkalmasak, hogy a megtámadottakat elkeserítsék s végkép elvegyék a kedvüket a munkától. Minden személyi kérdésnél végtelen tapintatosságra van szükség, nehogy több kárt okozzunk a felvetésével, mint amennyi hasznot tőle egyáltalán remélni lehet.

Azt hiszem, nagyon sok erdélyi cionistának óhaját juttatom kifejezésre, amikor azt kívánom, hogy a temesvári konferencia lehetőleg egyáltalán ne foglalkozzék belső politikai problémákkal hanem minden idejét a cionista kérdésekre fordítsa. Valószínűnek tartom, hogy a konferenciáig nem fog jelentősebb változás bekövetkezni Románia politikájában, valamint az is valószínű, hogy az országos zsidó-párt sem fog még addigra megalakulni és így célszerűtlen volna az időt politikai vitákra pazarolni, hiszen a legutóbbi nagyintézőbizottsági ülés elég alaposan kimerítette ezt a kérdést és újabbat a konferencia sem tudna mondani a dologról. Ez természetesen csak kívánság, amelyet közhelyűvő események megváltoztathatnak. De mindenesetre jogos kívánság.

Ideje érkezett végre, hogy belső cionista problémáinkkal mélyrehatóan és a realitások pontos mérlegelésével foglalkozzunk. Az elmúlt két év alatt több idea hangozott el a cionista szervezet reorganizálására vonatkozólag. Így például sürűn vitatott kérdés volt különböző cionista összejeveteleken a Szövetség központi irodájának Temesvárra való áthelyezése. Ervek hangoztak el a javaslat ellen és mellett. Én a magam részéről örömmel üdvözöltem a Temesvárra való áthelyezést,

URANIA Mady Christians közismert művésznő Elvált asszony mozgó e.sórabgu szalonvigjátékban. Monopol Filmcentrál

ha nem is véglegesen, de legalább egy-két évi átmeneti időre. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetséget több mint nyolc esztendő óta ugyanaz az ember-garnitúra vezeti és egy másik garnitúra, amely a mai vezetőséget felváltaná, még nem jelentkezett a láthatáron. Márpedig egy olyan vezetőség, amely közel egy évtizedig állott valamely szervezet élén, megérdemli, hogy egy-két évi pihenő adassék neki. Minthogy Kolozsváron ennek a személyi felváltásnak lehetőségei nincsenek meg, kézenfekvő, hogy egy másik város cionista társadalmára kell, hogy átváltsa az ügyek irányítását. A temesvári cionisták alkalmasságát látszanak erre a hivatalra. Ugy vagyok informálva, hogy temesvári elvbarátaink mindezekig nem mutattak hajlandóságot arra, hogy az ügyek vitelét átvegyék, de azt hiszem, a konferencia autoritása meggyőzheti majd őket arról, hogy a vezetés átvétele — ha csak átmeneti időre is — cionista kötelesség, mely elől kitérni nem lehet. Temesváron friss erők kerülhetnek a munka élére, akik bizonyára új ideákat fognak adni és új tempót fognak dikálni a munkának.

A másik fontos probléma, amellyel a konferenciának foglalkoznia kell, a cionista nevelés kérdése. Nemcsak az ifjúság, de a felnőtt generáció cionista

neveléséről is van szó. Az erdélyi mozgalom stagnálásának egyik legfőbb okát abban látom, hogy a nevelő munkát évek hosszú során át elhanyagoltuk. Nem teremtettünk mozgalomunk alá egy szolid ideológiai bázist, nem hangsúlyoztuk ki eléggé a cionista program kulturális és nemzetregeneráló jelentőségét, és nem intézményesítettük a cionista tevékenységnek ezt az ágát. Az utóbbi években már alig hallottunk hebraizálási törekvésekről, nem is szólva róla, hogy szervezetünk ugyszólyán teljes passzivitást tanusított a zsidó iskolakérdéssel szemben. Már pedig a mi mozgalomunk népmozgalom és egészséges gyökereket csak az iskolákban bocsáthat. Minden komoly szervezési munkát meg kell előznie egy nevelési procsusznak, hacsak azt nem akarjuk, hogy légvárszervezeteink legyenek. Ahhoz, hogy a cionista szervezet számára tagokat gyűjthesünk, előbb cionistává kell tennünk az embereket. A cionista tevékenység tehát egészen új irányokat kell hogy vegyen Erdélyben.

Ez azonban a legnehezebb munka és ehhez a munkához friss ideák és friss emberek kellene. Ezeket az ideákat és ezeket az embereket várjuk a temesvári konferenciától.

Ben Simson

Tizenkétévi fegyházra ítélte a kolozsvári törvényszék a bánffyhungadi haramiát

(Uj-Kolozsvár, április 24. Az Uj Kelet tud.) Az elmúlt év júliusában rablóbanda tartotta rettegésben Bánffyhungad környékét. A lapok annak idején naponta közöltek részletes tudósításokat a rablóbanda garázdálkodásáról. A hatóságok széleskörű nyomozást indítottak az utonállók rejtekhelyének felkutatására, de a nyomozás sokáig nem vezetett eredményre.

Valóságos legendák keltek szárnyra a rablóbandáról és annak vezérével Valóban a Bánffyhungad környékén lévő falvakban gyakran jelentek meg álarcos rablók, akik haláltusát mértek a követték el betöréseiket és rablásait. Megtörtént, hogy

egyetlen álarcos rabló látogatott el valamelyik faluba, ahol a falu lakosságának személtárára betört az előre kiszemelt helyre.

A toronyban félreverték a harangot s a falu esküdtsége, akiknek fegyvertartási engedélyük volt, tanácskozára ültek össze, de az álarcos rablót még sem merték munkájában megzavarni. Egyizben megtörtént, hogy a bandafőnök álarcon kívül jött be az egyik faluba, ahol csendőrs is volt. Elment a falu egyetlen üzletébe bevásárolni; mindenki felismerte és tudat róla, hogy a rettegett bandafőnök, de nem merték fellátóztatni.

A csendőrséget értesítették ugyan, de mire az megérkezett, a vakmerő rablófőnök már nyomtalanul eltűnt.

A rablókat egy gyilkosság révén lelelték le, amelyet a Bánffyhungad melletti Zsibók község malmában követtek el. A rablók hárman voltak s miközben ketten a malomban garázdálkodtak, egyikük az ajtónál őrt állott. A molnár meghallotta, hogy idegenek járnak a malomban s almából felriadva, a malomba sietett. Az egyik felfegyverzett rabló amidőn megpillantotta, rástította fegyverét, de a golyó nem a molnárt, hanem az őrt álló társát találta el, aki holtan esett össze. A hátrahagyott nyomok, valamint a lelőtt rablónál talált tárgyak alapján egy héttel a zsidóki malomban történt betörés után,

a sztanai állomáson elfogtak két szüncot, akikről kiderült, hogy főkolompósi voltak a Bánffyhungad környéki rablógarázdálkodásoknak.

Az elfogott sühancok, névszerint Lukács János és Peres Demeter, beismerték a zsidóki malom kirablását, valamint harmadik társuknak megölését is. Lukács János beismerte hogy ő volt, aki Tarba József nevű társát agyonlőtte, de tagadta, hogy azt szándékosan követte volna el és csupán azt vallotta be, hogy a molnárra akart rájjeszteni. A csendőrök a helyszínre vitték a két lombrozófejű haramiát, akikkel rekonstruáltak az egy hét előtti drámát. A további vallások során Lukácsék beismerték, hogy ők követték el azokat a sorozatos betöréseket és utonállásokat, amelyekért Bánffyhungad környékének lakossága rettegésben állott.

A ma délelőtti tárgyaláson a közel egy évi vizsgálati fogságtól megviselt utonállók tagadták az ellenük felhozott bűncselekmények elkövetésének vádját. Hangoztatták, hogy ezeket a bűncselekményeket csak a csendőrök verése következtében ismerték be.

Bireescu ügyész kérte a bíróságot, hogy példás büntetéssel sújtssa a vádlottakat, hogy ezzel elriasztó példát statuáljon a briganti-világ megszüntetésére anélkül is inkább, mivel különösen Bánffyhungad környékén voltak elszaporodva a haramiák és azoknak kell, hogy figyelmeztetésül szolgáljon az ítélet.

Ciurdariu védő rámutatott arra, hogy a bíróság nem ítéheti el a vádlottakat nyugodt lelkiismerettel, annál is inkább, mivel a bűncselekmények nem igazolódtak be s a bizonyítékok nem elegendők a vád fenntartására. A vádlottak tagadnak és ennek valamilyen alapja kell, hogy legyen.

Kérte a bíróságot, ne vegye tekintetbe azt, hogy Lukács már el volt ítélve két és fél évi börtönre betörésért, mivel ez az eset nincsen semmilyen összefüggésben előbbi büntetéssel.

Kérte a bíróságot, vegye tekintetbe, hogy ha Lukács el is követte az emberölést, azt gondatlanságból követte el s így ez enyhítő körülmény büntetére. Végül rá-

mutatott arra, hogy ugyanakkor, amikor Lukácsot és Peres Demetert letartóztaták, valamint az előtt is, már garázdálkodtak utonállók és rablóbandák Bánffyhungad környékén, de mint addig, úgy ma is haramiák tartják rettegésben az egész környéket. A rablók ugyanis egyszerű bűvöhelyeket találnak maguknak a Hunyad környéki erdőségeiben.

A bíróság félóra hosszat tanácskozott majd Dancá elnök kihirdette az ítéletet. Lukács Jánost emberölés, utonállás, fegyverhasználat és nyolcrendbeli betörés vádjai miatt a bíróság tizenkét évi fegyházra, Peres Demetert hatrendbeli betörésért és bűnpártolásért három évi börtönre ítéltek.

A védő a táblához felebbezett a súlyos ítélet ellen.

Tovább tart a **MAGAZIN PARISIEN** teljes kiárusítása. Az óriási áruaktárból a héten is kiárusításra kerül az egyes osztályok készlete.

Vidéki kereskedők rövid áru, galanterie és játékarú szűkségüket bevásárolhatják gyári áron alul.

Megkezdődött a **csipke-hét!** Minden elegánsan öltözködő hölgy számára itt az alkalom.

Ne halassza tovább bevásárlását

12 leiért kimoshat 100 drb. fehérneműt anélkül, hogy a szokásos kézzel való mosásra szükség lenne, ha

Lavseul Nora koncentrált szappannal kifőzi. A kémiai laboratórium által kiállított bizonyítvány garanciája, hogy a fehérneműt a koncentrált szappannal nem támadja meg. Kapható az összes fűszerkereskedésben.

Bukarest, Str. Morilor 26.

Model 92 és Portable **REMINGTON** Model 92 és Portable a világ legjobb írógépei Revész Ernő, Targu-Mures. Kérjen ajánlatot!

EZ TÖRTÉNT

A HEBER NEV. Nehai Hacer Ben-jamin nagyvárad borkereskedő kiváló talmudista volt, akinek szellemes, vonzó és az életből merített megfigyelésekkel tarkított előadásait mindenki szívesen hallgatta. Moel is volt a megboldogult öreg ur, persze csak a micve kedvéért és szeáénnyól — gazdagtól egyformán megfiszteltetésnek vette, ha az újszülött-höz moelnak felkérték.

Egy ilyen brith-melo alkalmával a szüdenél mint rendesen egy kis tajret mondott. A téma az volt, hogy manapság (ezelőtt husz évvel történt) a zsidók szégyellik a zsidóságukat és a gyerekek nem is tudják héber nevüket.

— Hogy csak egy példát említek — mondotta — az elmúlt hétfőn egy fiatalember volt a templomban a reggeli imánál és úgy látszott, kaddist mondott, de hallani nem nagyon lehetett, hogy mit mond.

— Biztos Jahrzeitja van — gondolta a sámesz — jó volna egy aliját adni neki a lejnoláshál.

Oda megy hozzá és megkérdi tőle, hogy hívják?

— Grün Dávid — feleli a fiatalember.
— És heberül?
— Nem tudom — hangzik a válasz.
No — gondolta magában a sámesz — Dávid az valószínűleg Doved lesz és tovább kérdi:
— És az apját?
— Grün Bernát.
— De heberül?
— Nem tudom.

Bernát — gondolja a sámesz — lehet Berl de lehet Barech is.
— Gondolkozzék csak talán mégis hallotta gyermekkorában valamikor, hogyan hívták az édesapját heberül.
A fiatalember törli a fejét, amíg végre ádódatlanosan felkiált:
— Tudom már, POSE JISROEL, gyakran hallottam, amikor így szólították.
W. (Oradea).

AMI BIZTOS, BIZTOS. Ez is Nagyváradon történt. Pészachkor. A fogházban a zsidó raboknak megengedték, hogy egy fogházor jelenlétében szédert rendezzenek. A szédert a rabok, akik a szabadság ünnepe — a börtönben töltötték el — benső átérzéssel ülték meg. Annyira belemelegedtek az ünnep hangulatába, hogy a széderrendező, mint ha csak otthon volna, szélesre tárta az ajtót Elijáhu próféta előtt.

— Hát ez micsoda — pattant fel a fogházor — miért nyitottátok ki az ajtót.
— Mer most jön be Elijáhu próféta — hangzott a válasz.
— Hogy Elijáhu próféta bejön-e, az nem bizonyos, de hogy ti innen kimehetnétek, az valószínű — vélte a fogházor és óvatosan visszacsukta az ajtót.
V. J. (Oradea).

EGY ANTICIONISTA VICCE. Nem akarjuk, hogy egyoldalúsággal vádoljanak bennünket, hogy csak a mások rovására faragunk tréfákat és ezért közzétesszük az alábbi „Ez történt”-et is, amely állítólag Tordán történt meg:

Néhány év előtt egy köztisztvisletnek örvendő zsidó család utazott Palesztinába. Nyár volt és az állomáson a helybéli cionista ifjuság teljes számban megje-

lent. A nagy melegben, a legfiatalabbal kivéve, véletlenül mind hajdonfővel voltak.
Épen akkor érkezett kíséretével W.

A helybéli főrabbi, végig néz a fiatalok csoportján és megszólítja a legfiatalabbat:
— Mondd, te nem vagy cionista?

— De igen, miért...?
— Akkor miért nem jársz te is hajdonfővel?
— (Fruchtiger, Turda)

Mégis felosztatták a nagyváradai városi tanácsot

A belügyminisztérium a Zichy-hastély megvásárlásában találta meg az okot a tanács felosztására. Egyetlen kisebbségi tagja sem lesz az interimar bizottságnak

(Oradea-Nagyvárad, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Részletesen beszámolt az Uj Kelet arról, hogy Bihar megye tanácsát a belügyminisztérium fel szándékszik oszlatni. A felosztás okául azt emlegették, hogy a vármegyei tanácsnak nem volt jogában megvásárolnia az élesdi Zichy kastélyt. Annak idején megirtuk azt is, hogy ebben az ügyben Peter Julián közigazgatási vezérfelügyelő vizsgálatot tartott Nagyváradon, ahol az összes tanácstagokat kihallgatta a kastély megvásárlására vonatkozólag. A tanács akkor egy memorandum választott a minisztériumnak

amelyben igazolta, hogy a kastély megvásárlása törvényes keretek között történt és cáfolni igyekezett a másik kifogást is, amely azt inkrimálta, hogy a tanács tagjai között rokon kötelék van. Azonban a belügyminisztérium legfelsőbb közigazgatási tanácsa mindezek ellenére úgy találta, hogy Bihar megye tanácsa a kastély megvásárlásával illegális módon járt el, ezért javasolta a belügyminisztériumnak a biharmegyei tanács felosztását. A felosztás távirati rendelkezése már meg is érkezett a nagyváradai prefekturára.
A távirat közli, hogy a belügyminisz-

térium a legfelsőbb közigazgatási tanács javaslata alapján felosztja a tanácsot és kinevezi az ideiglenes tanács tagjait. Arról, hogy a tanácsot hivatalosan mikor oszlatják fel és az új választás mikor lesz, még nem jött semmi értesítés, azonban egészen megbízható bucaresti forrásból arról értesültünk, hogy az ideiglenes interimaris bizottság elnöke dr. Tempelean Dezső delegált prefektus, tagjai pedig dr. Zigro Miklós, dr. Lasen Demeter, Tenta Vasile szenátor, Varariu József képviselő és dr. Bedea László nagyváradai ügyvéd, biharmegyei képviselő lesznek.

Messzina sorsára jutott a görögországi Korinthus városa

Ehínség tört ki a földrengés-sújtotta városban. Emberéletben aránylag kevés a kár, de az anyagi kár felmérhetetlen

Athén, április 24. A délbulgári földrengés borzalmai még el sem ültek. Filippopolisz környékén még ismétlődnek a földlökések és a táviró máris egy újabb rémes földrengésnek hűt hozza, amelyvel kapcsolatban a földrengési intézetek tudósai azt a pesszimistikus íslelatot teszik, hogy ezzel a két borzalmas földtengessel a földrengések sorozata még nincsen lezárva, mert újabb periódikusan következő földrengések várhatók, amelyek ki tudja, hol és ki tudja, mikor változtatják meg a nyugtalan talaj külső és belső képét.

Az új földrengés a görögországi Korinthusban játszódott le, a régi Hellasz történelmi nevezetességű Korinthusában.

Athéni jelentések szerint az itt lejátszódott földrengés következtében csaknem valamennyi ház összeomlott és csak az új épületek állottak ki a pusztulást, azonban ezek is súlyosan megrongálódtak.

A város lakossága az egész éjszakát a szabadban töltötte s miután a földrengés a villamosműveket elpusztította, az egész város világítás nélkül, pokoli sötétségben maradt. A földrengésről szóló első jelentések 50 halotról számoltak be. Korinthuson kívül Kalamakiban és Istihmiában is éreztek földrengést, ahol 50 ház omlott össze. Korinthusban a földrengés okozta anyagi kár sokmillió drachmára rug.

Későbbi jelentések szerint a földrengés által sújtott korinthusi lakosság között éhínség tört ki. Athénből 20 ezer kilogram kenyert indítottak utnak az áldozatok segélyezésére.

A szemtanúk állítása szerint Korinthus romjai, Messina földrengéstől sújtott borzalmas romjaihoz hasonlítanak.

Sokezer éves műemlékek dőltek össze a városban, amelynek minden köve az ógörög világ emlékeit hordozta magán. Különböző görög kikötőkből gözösk indultak utnak, hogy Korinthusból a hajléktalanok ezreit elszállítsák.

Az újabb részletes jelentések szerint a korinthusi földrengésnél emberéletben aránylag kevés kár esett, eddig mindössze 20 halottat és 120 sebesültet huztak ki a romok alól. Az anyagi kár azonban

annál hihetlenebbül nagy és végzetes. A kormány ottmillió drachma első segélyt bocsátott ki a földrengés-sújtotta lakosság támogatására. A közepengeri agól flotta hajói ruházatot és élelmiszert szállítanak a korinthusi inszereknek.

Athén, április 24. A korinthusi földrengés okát abban keresik, hogy a görög

rög lagúnák alatt lévő vulkán kitört, amelynek krátere Missolungi közelében van. Missolungi környékén a katasztrófa előtt két nappal sisergő geizirok törttek fel, úgyhogy a lakosság rémülten menekült és több mértföldnyire vándorolt. Eddig összesen tizenötezer ember lett hajléktalanná.

A vádtanács is helyben hagyta Klein Miksának, a Közgazdasági bank aligazgatójának vizsgálati fogságát

(Cluj-Kolozsvár, április 24. Az Uj Kelet tud.) A kolozsvári törvényszék vádtanácsa Furnea bíró elnökletével ma délelőtt tárgyalta Klein Miksának, az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank aligazgatójának vizsgálati fogságát elrendelő vizsgálóbírói végzés ügyét. A vizsgálóbíró ugyanis bünyösnek találta Klein Miksát abban, hogy mint a bank devizaosztályának vezetője dupla könyvelést vezetett a deviza-ügyletekről és ezzel félrevezette az érdekelteket. Arra való tekintettel tehát, hogy Klein bűntársa a három letartóztatott bankigazgatónak, indokoltnak találta vizsgálati fogságának elrendelését.

A vádtanács előtt Boca ügyész képviselte a vádat, aki röviden összefoglalta a vádirat pontjait s hangsúlyozta, hogy Klein Miksa épen olyan bünyös, mint a három letartóztatott bankigazgató. A védelmet Saragea ügyvéd képviselte, aki kérte védenecének szabadlábra helyezését, annál is inkább, mivel szökésétől nem kell tartani.

A letartóztatott bankdirektorok védői, Xantopol, dr. Fehér, dr. Kertész, dr. Fischer József, dr. Hatiegan és Fabius ügyvédek ma védői értekezletet tartanak, amelyen megtárgyalják a védelem előkészítéséhez szükséges dolgokat. A védők egyébként úgy vélik, hogy az e hó 30-ikán megtartandó vádtanácsi tárgyaláson, amikor a vádlottak újra tárgyalja az újabb 30 napra elrendelendő vizsgálati fogság ügyét, a védelmet

újabb adatokkal fogják tudni alátámasztani.

BUDAPESTI Nemzetközi Vásár

1928
április 28-tól május 7-ig

Kereskedőknek, gazdáknak
községeknek

legjobb bevásárlási alkalma

**a MAV.-nál oda-vissza,
a CFR.-nél avisszautazás-
nál 50%-os utazási kedvezmény.**

Vizummentes határátlépés

Részletes felvilágosítás és vásárlási előny kapható Budapestee a Vásáriródnál, V., Alkotmány-utca 8.

Bucuresti: M. kir. követseg. — Arad, Braşov, Cernau, Cluj, Deva, Targu-Mures: Kereskedelmi és iparkamarák. — Bistrita: Laurentzi János bürgeros. — Carei-Mare: Buchta Miksa. — Dej: Sztojka László fűszerkereskedő. — Dicio-sanmartin: Pekry Sándor földirtokos. Oradea: Kereskedelmi Csaruk. — Satu-mare: Gyáripárosok és Munkaadók Szövetsége. Turda: Palágyi Sándor fűszerk.

"FRANCO-ROMANA"

Altalános Biztosító Részv. Társ.

Alaptőke és saját tartalékok 75,000,000 L.

Sorsolással kapcsolatos biztosításaink közül ezideig a következők húzótták ki:

Tudor N. Dancu	No 14363 L.	50,000
Pieptenaru Trandafir	No 13697 L.	30,000
Diaconescu Tiberiu	No 14461 L.	20,000
Ionescu Traian	No 13700 L.	100,000
Martinean Grigore	No 9221 L.	10,000
Wappler Kurt	No 5382 L.	100,000
Const. Spulber	No 13710 L.	50,000
Dumitrescu M. Const.	No 15473 L.	50,000
Levin Marcu	No 13447 L.	20,000
Hölländer Margit	No 59353 L.	20,000
Vitez Vilmos	No 14794 L.	20,000

Lei 470,000

Sorsolással kapcsolatos biztosításaink közül ezideig a következők húzótták ki: **100 lei havi díjjal** 15 év tartamra élet- és halálesetre. — Alaptőke és tartalékok összege 75 millió lei. — Képviseletek az ország minden egyes helységében.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja. Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: Jámber Ferenc. Az Uj Kelet cikkének utányomását csak a törzsi megjelölésével engedjük meg.

Személyi hír. William S. Culbertson amerikai követ e hó 18-án Triestben hajóra szállt a Saturniára, a Cosulich Line legnagyobb és leggyorsabbjárata motorhajójára, amely ugyanazon a napon elindult az északamerikai Egyesült-Államok felé.

A német belügyminiszter fel akarja oszlatni a vörös frontarcok szervezetét. Berlinből jelentik: Kauld belügyminiszter rendeletet adott ki, melyben feloszlattja a vörös frontarcok szervezetét. A rendelet nagy politikai izgalmat váltott ki. A baloldali pártok mindenáron meg akarják akadályozni a rendelet végrehajtását most a választások előtt. A „Montagspost” szerint Marx kancellár kénytelen lesz dezavualni a belügyminiszter rendeletét.

Megcáfolják a Boris bolgár király elleni merénylet híreit. Belgrádból jelentik: Ma délelőtt olyan hírek terjedtek el, melyek szerint Boris bolgár király ellen bombamerénylet történt, melynek következtében a király megsebesült. Ujabb jelentések a bolgár király elleni merénylet híreit megcáfolják.

Eltemették Beketowot. Budapestről jelentik. Az öngyilkossá lett Beketow Mátyás cirkuszigazgatót tegnap délután temették el nagy részvét mellett. A koporsót artísták hatalmas tábora kísérte ki a temetőbe. A koporsókat négy kocsi vitte, melyek között rengeteg volt a külföldi artísták által küldött.

Felhívás héber óvoda ügyében. Miután az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyi csoportja rövidesen héber óvodát szándékozik nyitni: felhívjuk azon szülőket, akik gyermekeiket ezen héber óvodába akarják járattatni, hogy ezt az illető szándékukat jelentsék be haladéktalanul a főttrikársághoz (C. Victoria 61.) írásban. A tandíj előreláthatólag havi 300—500 lej lesz.

Minden kinek érdeke, hogy olcsó harisnyágarabokról meggyőződjön!

Garantált tartós hóharisnya	Lej 79
Hibamentes tartós selyenharisnya	79
Cérna hóharisnya	49
Füledő cérnahrarisnya	110
Selyemfényű muslinharisnya	140
Női glasszkecskék	210
Szarvasbőr kecskék, fehér és sárga színben	280

Valamint férfi harisnyák, női és férfi cernakecskék melyek leszállított árakban kötött női kosszűrmék gyönyörű színben 1200 — lejtől teljében.

Helios Aruház, Főter 7.

Videki megrendeléseket posta- vagy okmánybélyeg beutalással ellenében is eszközölünk.

Barrikádharcok a német acélszakosok és a kommunisták között. Berlinből jelentik: A választási hadjáratok során Neukölnben az acélszakosok tegnap tényleg adták, amit a kommunisták megzavartak. A két párt között barrikádharcra került a sor. A rendőrök szét akarták szedni a barrikádokat, azonban kommunisták a rendőrökre támadtak, akik közül sokat megsebesítettek. A rendőrség riasztólővéseket adott le. A sebesültek száma mindhárom részről nagy. Több letartóztatás történt.

Halálos szerencsétlenség érte Puccini olasz motorkegypáros világtulajdonosát. Rómából jelentik: Bogota Puccini olasz motorkegypáros világtulajdonosát, aki Buenos Ayrestől Newyorkig motorkegypáron akarta megtenni útját, halálos szerencsétlenség érte, amelynek a világtulajdonosa áldozata lett.

Ankét a magyar belügyminisztériumban az öngyilkossági járvány megállítására. Budapestről jelentik: Az öngyilkossági járvány megállítására tegnap a belügyminisztériumban ankétot tartottak, melyen a belügyminisztérium és népjóléti minisztérium rendelőtervezetét ismertették. A tervezet egyik pontja szerint az öngyilkosjelölteknek életvédelmi otthont akarnak létesíteni, egy másik pontja a rendelőtervezetnek pedig kimondja, hogy eljárást indítanak az ellen, aki az öngyilkosnak öngyilkossága végrehajtásához szükséges eszközöket átadja és 15 napra zárják el azt, aki az öngyilkos nevét, életkörülményeinek részleteit publikálja. Ezzel a passzussal a belügyminisztérium a sajtót akarja megrendszabályozni.

Butorbevásárlók figyelmébe!

Butorszükségleteinek beszerzése előtt okvetlen tekintse meg **FISCHER ALBERT** butoráruházát **Ciuj, Cal. Reg. Ferd. 61**

A londoni női rendőrség parancsnoka Budapestre. Budapestről jelentik: Mary Allan, a londoni női rendőrség parancsnoka repülőgépen ideérkezett. Mary Allan etonfrizurát, monokli és feketezsírnál visel és hasábszájra ontja a lapok számára az intervjukat. Mint ismeretes, Mary Allan a háború előtti feminista mozgalomnak egyik megszervezője volt és háromszor ült fogságban addig, amíg ki tudta harcolni a női rendőrség felállítását. Mary Allan ma előadást tart Budapesten, holnap pedig Prágába utazik.

Fantasztikus vádakkal telített feljelentésekkel akarták saját bűneikről elterelni a figyelmet egy budapesti trafik tulajdonosai. Budapestről jelentik: Egy évvel ezelőtt Pekári Pál, nyugalmazott alezredes és felesége feljelentést adtak be a rendőrségre kiskoru leányuk nevében. A feljelentésben Pekáriék fantasztikus bűncselekmények sorozatával vádolták meg két ismeretlen fiatalembert, akik állítólag kokainra és ópiumra csábították a szép leányokat. A feljelentés szerint a fiatalemberek egyike feleségül kérte leányukat és Rotschild bárónak adta ki magát, Pekáriék minden vagyonát kicsalta. Ezután mindketten Nizzába szöktek. A fiatalemberek közül — az egyiket lelelték, a másik öngyilkos lett. A rendőrség nyomozása megállapította, hogy a feljelentés fantasztikus vádakat tartalmaz. Pekáriék ellen azonban az ügyészség vádat emelt, azzal vádolva őket, hogy Pekáriék, akik trafikengedély birtokában voltak, negyvenhat ismerőstüket vették be csendes társul a trafikba, akikből többmillió koronát esaltak ki. A törvényeszközök mai tárgyalásán Pekári bevallotta elkövetett visszaéléseit, de fentartotta, hogy a feljelentésben foglaltak megrögzöttek. Pekáriné ellenben kijelen-

Arban, ujdonságokban, minőségben utolérhetetlen az „IDEAL” nőikalapszalon C. Reg. Ferd. 6. Férfi és nőikalapformátások, alakítások, szalma átvarrások 48 óra alatt a legújabb divat szerint, gyári árban készülnek. **Eredeti Banco és Panama mozieltek**

Gratis Minden kalapvevő kedvelés ajándékban részesül

tette, hogy férje dolgairól nem tudott. A bíróság mindkettőjüket bűnösnek mondta ki család bűntettében és Pekárit két évi, feleségét pedig egy évi börtönrre ítélte.

A Bremen még mindig nem startolhat. Quebekből jelentik: A Bremen repülői, ígéretük ellenére, vasárnap nem tartották meg startjukat Newyork felé, aminek az az oka, hogy a Bremen talpállványának tengelye, a jégről való levontatása közben eltörtött s így a startot nem lehetett megtartani. A Bremen startja ekként bizonyosan időre tolodott el.

Aki reklámcéduláknak nézte a dolláros bankjegyeket. Newyorkból jelentik: Charles Keith kereskedőseged, aki erősen rövidlátó, a napokban egy 45 ezer dollárt tartalmazó bankjegykötetet, amelyeket reklámcéduláknak nézett, a kályhába dobta. A látványra főnöke valóságoslag megdermedt, de oly későn vette észre, s csegédje tettét, hogy a dollárokból már semmit sem tudott megmenteni. Ezáltal a cég megbukott.

HALÁLOZÁS. Sulyos csapás érte dr. Hatiegán Gyula kolozsvári neves orvos-professzort. Alig tíz éves fiacskája, Tutu e hó 23-ikán váratlanul elhunyt. A fiatalon elhunyt gyermek temetése, ma 25-ikén, délután négy órakor történik a Str. Eminescu 8. szám alatti gyászházából.

Wilkins kapitány az északi sarkon nem jártott sem földet, sem sikot, sem hegyet. Newyorkból jelentik: Wilkins kapitány, aki mint arról részletes táviratok beszámoltak, átrepült, Elyson hadnagy társaságában az északi sarkon most távirati jelentésben beszámol, az északi sarkon sem földet, sem sikot, sem hegyet nem látott miért is nem szállott le repülőgéppel, annak ellenére hogy ez szándékában volt.

Ujabb merénylet készült az olasz király ellen. Luganóból jelentik: Hír szerint a milánói merénylet után a király vonata ellen a milánói-luganói vonalon fekvő Ada folyó hídján újabb merényletet akartak elkövetni. A hid alatti a vasúti ökö dinamitok aknákat találtak, amelyet most már eltávolítottak.

Tiszta fátoly női harisnya . lei 77
Minden divatszínben

Egész cernafflor női harisnya . lei 73
Minden divatszínben

SIPOS
harisnya, kecskényű, csipke és rövidharisnyákban, — Ciuj, Cal. Reg. Ferdinánd 8 szám

Amsterdam. Hollandia—Dánia 2:0 (1:0).

Gijon. Olaszország—Spanyolország 1:1 (0:0).

Belgrád. Beogradsky—HASK (Zágráb) 2:0 (1:0).

Zágráb. Gladjansky—SC Juozslavia 5:1 (1:1).

Bécs. WSC—Vienna 1:0 (1:0). Hertha—Hakoah 3:2 (1:1). Wacker—Slovan 3:0 (2:0). Admira—Concordia (Zágráb) 4:3 (2:1). Rapid—Austria 7:1 (3:1).

Kassa. Attila—Kassai Slavia 5:0 (1:0).

SPORT

A romániai sport hét szenzációs napja

(Cluj-Kolozsvár, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) A vasárnapi és hétfői sportprogram ugy belföldön, mint külföldön hatalmas meglepetésekkel végződött. Bukarestben botránnyal Részletes eredmények a következők:

VASÁRNAPI EREDMÉNYEK

Kolozsvár. Haggibbor—KAC 1:0 (0:0) A Haggibbor megérdemelten nyerte meg első bajnoki mérkőzését. A játék KAC főlényen indult, csakhamar a Haggibbor kerül frontba, de akciót nem tudta realizálni. Eredménytelen félidő után a játék továbbra is a KAC mezőnyén folyik. A Haggibbor fenyomul a KAC kapujáig, ahol kavardás támad. Szatmári kapus kézzel kiüti a labdát és kifut, mialatt Weiszhoz kerül a labda, aki gólt lő. A KAC minden áron egyenlíteteni igyekszik, de a Haggibbor védelem, Wesellal az élen minden akciót leszerel. A győztes csapatból jók voltak még Farkas, Klein és Virág. Muresan bíráskodott.

KMSC—RMS 2:1 (1:0). Gőllövők Mattauch és Istvánffy, bíró Czinczár.

Marosvásárhely. Maros SC—MSE 3:0 (0:0). A szerencsesebb csapat győzött és az egykor erős MSE újabb két bajnoki pontot veszített el. Bíró Fejér.

Galócasi SC—MMTE 1:0 (0:0), bíró Beros.

Brassó. Coltea—Brasovia 5:1 (3:1). Coltea—Ivria 4:0 (2:0).

Vulkán. Jial—AMTE 1:0 (0:0), barátságos, bíró Litz.

Arad. AAC—Gloria CFR 2:0 (1:0), bíró Burdán.

Vonita-Victoria—ATE 3:1 (1:1), bíró Darázs. Ezzel a mérkőzéssel az ATE kiesett az első osztályból.

Nagyvárad. TAC—Törökvs 2:1 (1:0), bíró Boceanu kapitány.

Amateur—Egyetértés 5:2 (2:1), bíró Kovács.

Szalonta. NSC—NAC 4:3 (2:1). Nagy meglepetés. Bíró Krometz.

Bukarest. Erdélyi román válogatott—Bukarest válogatott 3:2 (2:0). Az erdélyi csapat jobb játékkal megérdemelten győzött. Bíró Radulesan.

HÉTFŐI EREDMÉNYEK

Nagyvárad. NAC—TAC 1:1 (1:0). Rámenos játék. Bíró Radulesan.

Temesvár. Kinizsi—Banatul 3:3 (1:0) barátságos.

Brassó. Coltea—Olimpia 4:1, bajnoki.

Aranyosgyéres. Haggibbor—Sodrony-ípar SC 1:0 (1:0). A vasárnapi erős meccstől fáradt Haggibbor megérdemelten győzött a tekintélyes játékerő képviselő ellenfelével szemben. A gólt Wesel szabadrugásából Krausz fejelte. Egy tizenegyest a Haggibbor nem használ ki. Seliceanu kitűnően bíráskodott.

Petrozsény. Jial—AMTE 6:1 (2:0). Budapest. Magyarország—Csehszlovákia tott ezuttal a Juventussal mérkőzött. Az első félidőben nívós játék folyt, de Radulescu bíró gyengekezűsége miatt szünet után a játék eldurvult. A játékosok a labda helyett egymást rugták, majd a közönség is betudta a pályára és általános verekezés támad. Az eredmény 1:1 és több sebesült.

KÜLFÖLDI EREDMÉNYEK

Budapest. Magyarország—Csehszlovákia 2:0 (1:0). Negyvenöt ezer főnyi közönség előtt folyt le a játék az Európai Kupáért. A győztes csapat legjobb embere Pesovnik, az Erdélyben is játszott szombathelyi Sabaria halfia volt. Mellette kitűnt a Nagyváradról elkerült Störök Albi, Sternberg, Bukovi és Takács. Van Praag belga bíró jól vezette a mérkőzést.

Prága. Prága—Budapest 4:3 (1:1). Az eredmény nem fejezi ki híen az erőviszonyokat. A magyar csapat két gólt Fehér kapus miatt kapott. Szerédytörök bíró gyengén töltötte be tisztját.

Pozsony. Budapest—Pozsony 2:2 (1:0).

Szabadka. Budapest—Szabadka 3:0 (1:0).

HUSZAR AZ UJ KELET

Az Uj Kelet konszenzvének táborához tartozó sorába, kívánsá

a maga

Lehet-e között, mint egy hezedő gondot előfizetőnk, akik újolag lép

A Foncier

Románia egyik zetenél, amelyne sorsolási és nép

Ennek a nélkül, mérsékel nemcsak a bizt évnek lejártakor

minder és a kapják

Ötven év biztosítást, mely befizetendő havi életkora szerint. lesz, azt az Uj

220, a la

Ha már fizetést előre, u

az Uj Kelet fiz és hatodik hón lönknek, aki e jük kötvényille esedékes díját, resztül az U

Aki még nem s alkalm

mert ezzel nem lességét teljesíti havi díj fizetés biztosított össze Annál k

— Hüiti Hümé Budapestről jelen ismert sebespró végre a Pajor sz redik operációját az orvosi kar és limnepélyesen üc bészprofesszort. nából aranymit

— A Dibbuk k solozsvári Magy sága a szezon. jót tartogatott. tatója S. Ansky talmas drámát, n lönös rétegének, világit be, a bud negyven ezer eg szokatlan érdekl elsöranu szere re a Dibbuk. Lá csodarabbít, a b megteltzsebbü és vü gazdagot; Ch tal talmudistát. any jószívü dal keleti zsidóság lüktező valóság.

Huszezer lejes életbiztosítást ad az Új Kelet minden előfizetőjének

Az Új Kelet elhatározta, hogy egyre növekvő olvasótáborához rokonzenének ellenszolgáltatásaként mindazokat, akik már előfizetőink táborához tartoznak, valamint azok is, akik most lépnek be előfizetőink sorába, kivánságukra

a maga nemében páratlan ajándékban részesíti.

Lehet-e jobb ajándékot adni a mai szomorú gazdasági viszonyok között, mint egy életbiztosítási kötvényt, amely a családfő vállaira nehezédő gondot megosztja? Eppen ezért elhatároztuk, hogy valamennyi előfizetőnknek, akik előfizetési hátralékban nincsenek, valamint azokat, akik újolag lépnek be előfizetőink sorába,

A Fonciera Általános Biztosító Részvénytársaságnál

Románia egyik legjobb bonitású és egyik legmegbízhatóbb biztosító intézeténél, amelynek egész Romániára szóló központja Kolozsváron van a sorsolási és népbiztosítási osztályánál

huszezer lei összeg erejéig bebiztosítjuk.

Ennek a biztosítási módnak előnyei közismertek. Orvosi vizsgálat nélkül, mérsékelt havi díjazásért, a biztosított tőke azonnal kifizetetik nemcsak a biztosított halála esetén, vagy a biztosítási időtartamnak, husz évnél kevesebb időtartamig, de

minden hónapban kisorsolják a kötvények arányos részét és a kisorsolt kötvények tulajdonosai nyomban megkapják a biztosított tőke teljes értékét, vagyis 20,000 leit.

Ötven éves korig orvosi vizsgálat nélkül, bárki megkérheti ezt a biztosítást, melynek eredeti feltételei szerint a kötvény-illeték 40 lej, a befizetendő havi díj pedig 84 és 102 lej között váltakozik, a biztosított életkora szerint. Aki azonban már az Új Kelet előfizetője, vagy előfizetője lesz, azt az Új Kelet

220, illetőleg 310 lej ajándékban részesíti, úgy hogy a lap előfizetése ugyszólván semmibe sem kerül.

Ha már előfizetője az Új Keletnek és beküldi az egynegyedévi előfizetést előre, úgy

az Új Kelet fizeti ki a biztosítási kötvényilletéket, valamint az első és hatodik hónapban esedékes részletet. Annak a régi előfizetőnknek, aki egyszerre egy félévi előfizetési díjat küld be, kifizetjük kötvényilletékét, valamint első, hatodik és kilencedik hónapban esedékes díját, vagyis a kötvényilletéken kívül három hónapon keresztül az Új Kelet vállalja a biztosítási díjtételek befizetését.

Aki még nem előfizetője az Új Keletnek, annak

nem szabad elmulasztani a most kínálkozó alkalmat és már azonnal be kell lépjen előfizetőink sorába

mert ezzel nemcsak a legjobb erdélyi lapot szerzi meg magának, de kötelességét teljesíti családjával szemben és szerencsés esetben már néhány havi díj fizetés után is, ha a kötvényt kisorsolják, megkapja a teljes biztosított összeget.

Annál könnyebben megkérheti mindenki ezt a biztosítást, mert új

előfizetőinknek is megadjuk ezt a páratlan kedvezményt. Ha az új előfizető az egynegyedévi előfizetési díjat beküldi, úgy neki is kifizetjük kötvényilletékét, valamint az első és a hatodik hónapra esedékes díj összegét. Tehát háromszázhusz lej előfizetési díjból kétszázhusz lejt a FONCIERA BIZSOSITÓ TÁRSASÁGNAK fizetünk be előfizetőnk javára és így

mindössze száz leibe kerül az Új Kelet negyedévi előfizetése.

Az új előfizető azonban egy félévi előfizetést küld be, annak még nagyobb kedvezményt adunk, mert a kötvényilletéken kívül kifizetjük helyette az első, hatodik és kilencedik hónapokra eső díjrésztételeket, vagyis összesen háromszázötz lejt és így

az Új Keletet az első negyedévben mindössze tíz lejért kapja.

Senkinek sem szabad tehát elmulasztania ezt az alkalmat. Még ma vágja ki idemlékelt szelvényünket, küldje be negyedévi vagy félévi előfizetési díját és

nemcsak a lapot kapja meg napról-napra, de teljesen ingyen, rögtön kézhez veszi kötvényét is, melyben a kötvényilleték, és az első hónap díja nyugtázva van.

Ha a negyed, illetve félévi előfizetési díjat küldte be, a harmadik és hatodik hónapokban, illetve a kilencedikben nem kell pénzt küldjön a biztosító társaságnak, mert ezekben a hónapokban, az Új Kelet fizeti be ön helyett a díjat és automaikusán, minden fizetés nélkül kapja meg a szaldórozott nyugtát róla.

Fizessen elő tehát még ma s a mellékelt szelvényvel jelentse be igényét az ajándéka.

Itt közöljük a szelvényt, melyet azoknak, akik a biztosítási kedvezményt igénybe akarják venni, be kell küldeniök és annak alapján a Foncierával felvételjük az ajánlatot, melynek fent körülírt kötelezettségek bennünket terhelnek.

Az Új Kelet felhívása és ajándéka alapján biztosítani kívánom magamat a

Fonciera Általános Biztosító

sorsolási népbiztosítási szabályzata szerint huszezer lejre

Kelt _____ 1928 _____

Név _____

Foglalkozás _____

Lakhely _____

Pontos cím _____

Olvasható írást kérünk és teljesen pontos címet

— Hüttl Hümér operatőri jubileuma. Budapestről jelentik: Hüttl Hümér, az ismert sebészfőnök tegnap hajította végre a Pajor-szanaszatóriumban a tizezeredik operációját. Ebből az alkalomból az orvosi kar és a professzor tisztelői limnpeélyesen üdvözölték a kiváló sebészprofesszort, akinek jubileuma alkalomból aranyműtökést nyújtottak át.

— A Dibbuk kolozsvári előadására. A kolozsvári Magyar Színház igazgató-sága a szezon végére drámai szenzációt tartogatott. Utolsó drámai bemutatója S. Ansky Dibbukja lesz. Ezt a hatalmas drámát, mely a zsidóság egy különös rétegének, a chaszidoknak életét világítja be, a budapesti Új Színházban negyvenhárom egymásután játszották szokványos érdeklődés közepette. Nálunk elsőrangú szereposztásban kerül színre a Dibbuk. Látni fogjuk a miropoli csodarabbit, a brinzi rebb Szendert, a megteltsebbi és megkeményedett szivű gazdagot; Chanant, az ideálista, fiatal talmudistát, Frádet, a gazdag leány jószívű dajkáját, azt a milliót, ami a keleti zsidóság között még ma is élő, fiktív valóság. És srskok fognak fel-

fontakozni a nézők előtt, amelyek nem zárulnak le az étellel, hanem fájó kísér tetiességgel támadnak föl a szívek sötétjéből. Látni fogjuk Leát, az égi szerelmében fölmagasztosodott és eszelőssé lett zsidóleányt, a legnemesebb női típust, amit az új drámairodalom létrehozott s a Mösulacht, aki a lelkiismeret zsidó reprezentánsa. A színház a darabot két szer fogja adni most Kolozsváron, és Brassyóban is bemutatja.

— Ügyvédi hír. Dr. Eugen Francovici bukaresti ügyvéd irodáját Calea Grivitei 81. szám alá helyezte át.

— Meghívó. A clujai Kereskedelmi és Iparkamara Igazgató Tanácsa folyó évi áprilishavi teljes ülését április hó 28-án (szombaton) este 7 órakor fogja megtartani a Kamara közgyűlési termében (Calea Victoriei 51. szám, II. emelet) a következő Naprenddel: I. Az ülés megnyitása. II. Az Ügyvezető Igazgatóság jelentése. III. Ügyforgalmi jelentés. IV. A kamarakerület nagyobb közsegeiben lévő étternek és szállodák vasárnapi munkaszüneti ügye. V. Fővárosi elöltervezet a Kereskedelmi és

Iparkamarák mellett létesítendő választottbírói kamarákról. VI. A kamarai közgyűlés idejének megállapítása. VII. Esetleges javaslatok, amelyeket kérünk a Kamara titkárságának írásban előterjeszteni (lásd belkezelési szabályzat 29. szak.). A Kereskedelmi és Iparkamarák újjászervezéséről szóló törvény és végrehajtási utasítás 12. szakasza értelmében az Igazgató Tanács csak az öt alkotó tagok abszolút többségével tanácskozhatnak, a 18. szak. 1. bekezdés szerint pedig azok a tanácsstagok, akik háromhavi ülésen egyfolytában nem vesznek részt szabályszerű szabadság nélkül, lemondottaknak tekintendők és a tanács helyüket üreseknek nyilvánítja ki, ha a tagok fent összehívott gyűlésen nem jelennek meg a szükséges számban, az Igazgató Tanács 1928 április hó 29-én d. e. 10.30 perckor ugyanazon helyen és ugyanazzal a napirenddel új ülést fog tartani még az esetben is, ha a tagok csak egy negyed része fog jelen lenni. Cluj, 1928 április 20. Ing. I. F. Negrutiu s. k. elnök. Nicolae Căciulă s. k. titkár.

— Egy bécsi lap nagy kénkedési botrányról rántotta le a leplet. Bécsből jelentik: A Morgen című lap nagy kénkedési botrányról ír. A lap szerint a bécsi telefonigazgatóság egyik magasrangú tisztviselőjét nemrég a hadügyminisztérium nevében telefonhoz hívták s arra kérték, hogy a nála megjelenő egyennek adjon ki néhány titkos iratot, amelyekben az foglaltatik, hogy mi képen bonyolódott le az osztrák táviró- és telefonforgalom (egy) szomszéd állam mozgósítása esetén. Egy postatiszt meg is jelent a magasrangú tisztviselőnél, aki azonban nem adta át az iratokat, mert meg akart győződni, hogy kicsoda az illető, aki jelentkezett nála az iratok átvételéért. Most kiderült, hogy az illető egyén egy kémszervezet tagja volt. Letartóztatták és valószínűsége alapján letartóztatták Reinold Jenő volt főhadnagyot és egy Müller nevű fiatalembert, akiket kénkedéssel gyanúsítanak.

●●●●●●●●●●

Hirdessen az Új Keletben

Közgazdaság

A magyar szesz kivitel évről-évre emelkedik

Magyarország exportálja a legtöbb szeszt az összes európai államok közül

(Cluj-Kolozsvár, április 24. Az Uj Kelet tudósítójától.) Mialatt a romániai szeszipar a gazdasági válság, a horribilis szeszadó és a higitási kötelezettség miatt a legnagyobb krízisben van és a szeszgyárak a felhalmozódó készletek miatt egymásután kénytelenek üzemüket leállítani, a szomszédos Magyarországon kitűnő konjunktúrája van ennek az ott egyre fejlődő termelési ágának. A budapesti kereskedelmi és iparkamara kimutása szerint az egyetlen iparág, amely megfelelő elhelyezési területet tud magának teremteni és amelynek kivitele évről-évre emelkedik: a magyar szeszipar.

A fejlődés oka elsősorban a szesznek ipari célokra, illetve újabb motorhajtási célokra való felhasználása. A magyar szeszgyárak termelése az utóbbi időben lényegesen emelkedett, a termelt mennyiség 1926-ban még 273.000 abszolút hektoliter volt, 1927-ben már közel 370.000 hektoliter, úgyhogy

a termelt többlet közel 100.000 hektolitert képvisel.

A belföldi fogyasztás is állandóan emelkedik, mert amíg 1926-ban a belföldön a szeszgyárak 75.000 hektolitert adtak el, addig 1927-ben ez a mennyiség meghaladta a 112.000 hektolitert.

Az emelkedés természetesen a gyenge bor- és gyümölcsiparokkal szembeni függ össze. Mindennél azonban nagyobb fontossággal bír a kivitel, amely évek-

kel ez előtt alig játszott szerepet, mert az európai piacon Amerika, Hollandia és Lengyelország, valamint a gyarmati államok domináltak. Egy most megjelent statisztikai adatgyűjtés szerint egész Európában a magyar szeszexport a legnagyobb és újabbban nemcsak a levantei, hanem a távolkeleti piacokat is sikerült meghódítani. Így

a magyar szeszgyárak most erősen dolgoznak többek között Palesztinában, Egyiptomban, Szíriában és Abessziniában és igen tekintélyes mennyiségeket adnak el délamerikai kontinensen.

A gyárak exporttevékenysége természetesen ebben az évben is fokozódik, de azt kénytelenek is emelni, mert tudvalevő dolog, hogy az elmúlt évben a szeszkontingenst emelték és a fölösleget a belső piac hiányában a külföldön kénytelenek értékesíteni. Nem tartják kizárt dolognak, hogy a múlt évben megállapított szeszkontingenst ebben az évben ismét emelni fogják, mert

kültség van arra, hogy a szeszgyárak újabb eladási piacot szereznek maguknak és pedig a tengerentúli államokban.

Igy azzal számolnak hogy a délamerikai exportrelációt sikerül kibővíteni és ezidén ebben a viszonylatban a tavalyi exportált mennyiség kétszeresét kiszámlálni.

Feloszlik az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége. Nyolc évvel ezelőtt alakult meg igen szép auspiciumok mellett az Erdélyi Szeszgyárosok Szövetsége, hogy a szeszipari érdekeket képviselje. A tömörülésben főleg mezőgazdasági szeszgyárak vettek részt míg az ipari szeszgyárak közül alig egy-kettő csatlakozott a Szövetséghez, amelynek elnöke Tischler Mór lett. A mezőgazdasági és ipari szeszgyárak között felmerült érdekelletékek miatt az utóbbiak kiléptek a Szövetségből, amely a többi tagok nemtörődömsége miatt fokozatosan elvesztette jelentőségét. Az ilyenformán életképtelenné bizonyult Szövetségnek a kormány által életre hívott Szesszindikátus adta meg a kegyelemdőfést, mert két szervezet anyagi terheit az amugyis válsággal küzdő szeszgyárak nem bírják el. Ezért a május 10-én délelőtt 11 órára összehívott rendes évi közgyűlésen javasolni fogják a Szövetség feloszlását.

Értesülésünk szerint bizonyos körökben a Szövetség fentartása mellett vannak és így a közgyűlés mozgalmos lefolyásának ígérkezik.

Ezen a héten a növényi termékek vámrevíziójára kerül sor. Bukarestből jelentik: A vámtarifa revíziós bizottsága e hét folyamán újból megkezdte munkáját Constantinescu Tancred elnökletével. Először a növényi termékek vámteleviteinek revíziójára kerül a sor.

Rossz éve volt a pezsgőiparnak is. Szombaton délután tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Moldovan Silvius elnöklése mellett az aradi Chateau Palugyai Rt. pezsgőgyár. Az igazgatósági jelentés, amelyet Rauch Samu igazgató terjesztett elő, arról számolt be hogy az általános gazdasági krízis súlyosan érintette az ország pezsgőiparát és ezek a viszonyok hatással voltak a vállalatra is. A felmentvények megadása után a régi igazgatóságot és felügyelőbizottságot újra megválasztották.

Új vezetés az aradi Gyöngyházi Rt. élén. Megírta az Uj Kelet, hogy a likvidálás alatt álló Aradi Ipar- és Népbank Rt. érdekltségében volt Gyöngyházi Rt. vállalat 90 százalékos majoritását Rosenberg Artur aradi nagykereskedő vette meg másfél millió lejért. A vállalat szanalási és újjászervezési programját a napokban megtartott XXI-ik rendes közgyűlés állapította meg, amely elsősorban elhatározta a régi részvényeknek 2000 lejről 250 lej névértékre való lebélyezését és 2000 darab egyenként 750 lej névértékű új részvény kibocsátását. A régi részvényesek elővételi joga 1:1 arányban május ötödikéig tart, míg a nem optált részvények elhelyezéséről az új igazgatóság gondoskodik, amely a következőképpen alakult meg: Bohus Zsigmond báró, Freud Fülöp (uj), Hirschfeld Mór (uj), dr. Jacobi Kálmán (uj), Radó Gyula (uj), Rosenberg Artur (uj), Szántay János, Scharntner Sándor, Ungurean Béla (uj). A felügyelőbizottság tagjai Eichner Ákos, dr. Falus Lajos és Reisman Jenő lettek. A vállalat ügyvezető igazgatója Bokor Ernő marad. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy az április 19-én elárverezett és az Ipar- és Népbank tulajdonában volt Schuch-ház 3 millió 50 ezer lejért Ritter Armin aradi fatereskedő tulajdonába ment át, míg a Termény és Áruraktárnál, amelyért dr. Antal Imre temesvári ügyvéd 6 millió 91120 lejt ajánlott fel Mairovitz Márton aradi fatermelő megbízásából a felszámolóbizottság nem várja be a pótajánlatok beérkezését előlirt 8 napot, hanem informálódni fog a két másik számjéhető félnél és amennyiben azok nem hajlandók magasabb ajánlatot tenni, még ma dönt az ügyben.

Aruba bocsajította berendezését a temesvári Ürményi-börgyár. Emlékeztetünk, hogy egymillió forint követelése miatt a Creditul Industrial március 16-ra árverést tűzött ki a temesvári Ürményi et Co börgyár ellen. Az árverés azonban elmaradt, mert a gyár főhitelezője, a Timisiana Bank garanciát vál-

Zongorát

bázzal a világhírű

Sternberg

cég oradeai lerakatában vásárolhat. Az összes jobb világ-márkák raktáron. 5 évi jótállás

részletre is.

Költözés miatt leszállított árak.

lalt a Creditul Industrial követelésért. A bank és többi hitelezők nemrég azután 500 ezer angol font évi bérleti bérbeadták a gyár telepét, épületeit és 120 lóerős erőművi berendezését egy holland konzorciumnak, amely textilyárat akar berendezni a börgyár telepén. Emiatt most áruba bocsajították a vállalat berendezését és gépeit, amelyek iránt főleg a környékbeli börgyárak mutatnak élénk érdeklődést. A darabonként eladásra kerülő gépekért a tényleges árak 10-20 százalékát kérik és így a teljes berendezésért előreláthatólag mintegy 3 millió fog befolyjni, míg a gépek beszerzési ára 15-16 millió lej körül volt.

A máramarosszigeti Kishitelbank és Takarékpénztár közgyűlése. Tudósítónk jelenti: Vasárnap zajlott let a máramarosszigeti Kishitelbank és Takarékpénztár Rt. közgyűlése. Az igazgatóság jelentése szerint az intézet, amelynek ezen a vidéken valóságos mentőszerepe van a zsidó egzisztenciák tömeges megrendülése folytán, az elmúlt üzletév során 4969 esetben 14 százalékos kamat mellett 29 millió 965778 lej kölcsönt folyósított, ami a klientéla és a kihelyezések 98-120 százalékos emelkedését jelenti. A felmentvény megadása után Fuchs Ede elnökgazdátal az élén az egész igazgatóságot újra megválasztották. Az intézet által 1927-ben realizált 316.766 lej tiszta nyereségből 200.000 lejt a kétes követelések tartalék-alapjára, 50 ezer lejt a rendes tartalék-alapra, 21500 lejt a tisztviselők javalmazására, 50 ezer lejt jótékony célra fordít az intézet, míg a fennmaradó 21000 lejt új számlára vitték át.

Országos kamarai értekezlet az áruvásárok ügyében. Megírta az Uj Kelet, hogy a regáti főzsdtörvény 59-69 szakaszainak Erdélyre és Bánátra történő kiterjesztésével az összes vásártartási ügyek a közigazgatási hatóságok, illetve községek hatásköréből a kereskedelmi kamarák hatáskörébe mentek át, vagyis a jövőben sehol sem lehet semmiféle vásárt rendezni az illetékes kereskedelmi kamara autorizációja nélkül. A törvénynek vannak azonban speciális rendelkezései, amelyek vásárcsarnokok és áru-piacok felállítására vonatkoznak. Tekintettel arra, hogy az erdélyi és bánági gazdasági élet ezeket az intézményeket nem ismeri, a kormány április 26-án Giurgiuban összehívta az összes kamarákat a törvény végrehajtási módokról megbeszélésére. Ezen az értekezleten a kolozsvári kamarát Caciula Miklós főtitkár képviseli.

TÖZSDE

A piac változatlan

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 április 24 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárás						
Zürich	3115-3120	-	-	489.00	3122	11035	13697	60055	192775
Newyork	16125-16175	51830	51880	2540	161	57250	71060	3375	-
London	789-790	2533	253275	12400	790	279475	346957	1847250	4881875
Páris	636-640	204250	204225	-	137	2253.5	279775	1328550	39362
Milano	855-860	2735	2734	134	854	301750	3745	17795	52912
Prága	479-480	1537	153725	-	480	169650	210550	-	29650
Budapest	2820-2830	9030	906250	-	2840	-	12409	584750	-
Belgrád	-	91325	91325	-	285	-	1251	5939	176
Bukarest	-	32450	32450	1580	-	-	35850	44475	63
Vársó	-	5815	5820	-	1840	6420	796750	37835	-
Bécs	2270-2275	7300	7300	-	2280	806625	-	47490	-
Berlin	3880-3885	12405	1210750	-	2875	1369125	16934	80685	-

Száz lej árfolyama: Zürich (uto) 32450, Páris 1580, Budapest 35850, Bécs 44475, Prága 2120.

Schuster Emil

sportszaküzlet Cluj, Piata Unirii

Dunlop teniszlabdák 1928. tct. 1060
 Slazengers " 1929. tct. 1060
 Hammer teniszrakettek 720-2510
 Davis 2300-3400
 Darsonval " 2600-3000
 Spalding, Mass. Staub, Soehnlein, Tummer rakettek nagy választékban.
 Teniszközéphátók angol, lei 1950, 2400
 Raketiprés drb. " lei 120
 Gyermekkoscsik, játékok, utazási cikkek, kertii ernyők legolcsóbb árakon.
 Kérjen árajánlatot.

00000

ANAMA

megj

a Páris

TARE

nálam

Férfi és női

nálók és al

CA

ANAMA CLU

00000

Szinha

Ma

Kedd: Mer

22-edsze

Ihász. A

tének e

50 lei.

lásszék

20 lei. á

Sorozats

Szerda: Ede

Poór L

esteje: S

árak. So

Csütörtök: M

újdonsá

László:

esteje: S

árak. S

Péntek: M

utolsó e

helyáral

Szombat d.

sági elő

gyógygy

adást ta

Szombat est

donság

genda.

let 39. s

Vasárnap 5

Rendes

Vasárnap e

zanc. C

előadás

nő. Lac

kelyhid

Hoynó

László

Berlets

Hétfő, ápril

jazz-op

miatt m

Kedden, m

operett

miere

Mendév

zatszám

Szerdán és

NEBO

A sz

A színhá

vége felé j

kéri azokat

lekban van

sével, len

befizetni,

helyzetében

ruva.

Zenebon

színház na

legelső dz

nak premi

A Zenebon

clóadott o

Hónapok

színházban

egyetlen

üresen. He

gondosodni

példátlan

szövegről,

rázatos ki

változatos

mierje ked

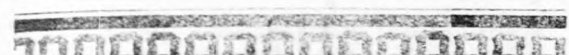
ANAMA Hölgyeim! PANAMA

megjött a panamám
a Párisi és bécsi ujdonságok
TARKA PANAMA
nálam 250 Lei darabja

Férfi és női kalapokat 48 óra alatt forralok és alakítok a legújabb formákra gyári árák!

CARMEN
KALAPÜZEM

ANAMA CLUJ CAL. VICTORIE 4. PANAMA

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Tedd: Mersz-e Mary. (Revü-ujdonság 22-edszer. Kolbay, Mende, László. Ihász. A Magyar Színház olcsó hetének első estéje. Minden zsölyeszék 50 lei. Páholy 150 lei, minden támlásszék 40 és 30 lei, minden erkély 20 lei, állóhely 10 lei. Mozi helyárák. Sorozatszám 327).

Szerda: Edenkert. (Ujdonság 9-edszer. Poór Lili. Az olcsó hét második estéje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárák. Sorozatszám 328).

Csütörtök: Mesék az írógépről. (Operette-ujdonság 14-edszer. Kolbay, Mende, László, Ihász. Az olcsó hét harmadik estéje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárák. Sorozatszám 329).

Péntek: Mágna Miska. (Az olcsó hét utolsó estéje: 50, 40, 30, 20 és 10 lejes helyárák. Sorozatszám 330).

Szombat d. u. fél 4 órakor: Tolonc. (Ifjúsági előadás olcsó helyárákkal. Szentgyörgyi Istvan föllepésével. Bevezető adást tart dr. Kiss Ernő. Sorsz. 331).

Szombat este fél 9 órakor: A Dybuk. (Ujdonság először. Héber kabbalista legenda, 3 felvonásban. Première-berlet 39. szám. Sorsz. 332).

Vasárnap 5 órakor: A Dybuk. (2-odszer. Rendes helyárák. Sorozatszám 333).

Vasárnap este háromnegyed 9 órakor: Bizánc. (Az idei évad utolsó drámai előadása. Poór Lili, Dr. Janovics Jenő, Laczkó Aranka, Marsi Gizi, Székelyhidy Adrienne, Kemény László, Hoykó Ferenc, Tóth Elek, Mihályffy László bucsuja. Rendes helyárák. Berletszám 334).

Hétfő, április 30-án: A „Zenebona” című jazz-operette-ujdonság előkészületei miatt nincs előadás.

Kedden, május 1-én: Zenebona. (Jazz-operette-ujdonság, először. Premiére-berlet 40. szám. Kolbayval Mendével, Lászlóval, Ihással. Sorozatszám 335).

Szerdán és a rákövetkező napokon: ZENEbona!!!

A színházi iroda közleményei

A színházi bértek figyelmébe. Az idény vége felé jár. A színház nagyon szépen kéri azokat a bérteket, akik még hátralékban vannak az utolsó részlet befizetésével, lennének szívesek azt sürgősen befizetni, mert a színház nehéz gazdasági helyzetében minden fillérre rá van szorulva.

Zenebona május elsején. Közledik a színház nagy napja: Május 1-én lesz a legelső dzsessz-operettnek a Zenebonának premiéreje a Magyar Színházban. A Zenebona Budapesten minden eddigi előadott operett sikerét elhomályosította. Hónapok óta adják a Fővárosi Operett színházban a Zenebonát s még soha egyetlen hely nem maradt a szótéren üresen. Hetekkel előbb kell ott jegyekről gondosodni. Egész Budapest a Zenebona példátlan sikeréről beszél, a kacagtató szövegről, a ragyogó muzsikáról, a káprázatos kiállításról, a szép görölkörről, a változatos táncokról. A Zenebona premiére kedden, május 1-én lesz Kolozs-

Petroleum-mentes HAJSZESZ azonnal megszünteti a hajhullást
Kapható: a gyógyszerárakban, drogáriák- és illatszertárakban
Vezérképviselő: B. LAX, Bucuresti, Str. Batistei 14.

varott. Jegyek erre az előadásra már most válthatók.

Dybuk. Misztikus, érdekes, izgalmas zsidó legenda a Dybuk. A Dybuk Európa és Amerika minden nagy világvárosában színrekerült, a világ minden nyelvén s mindenütt lenyűgözte és magával ragadta a közönséget. A Dybuknak nálunk szombaton este lesz a premiére s vasárnap d. u. 5 órakor a második előadása. A Dybukot Imre Sándor rendezi, főszerepeit pedig Petróczy Alice, Marsi Gizi, Laczkó Aranka, Székelyhidy Adrienne, Miklóssy Margit, Tóth Elek, Kemény László, Lantos Béla, Mihályffy László, Hoykó Ferenc, Selmeczy Mihály fogják játszani.

A Zenebona szereplő. A Zenebona új dzsessz-operett főszerepeit nálunk Kolbay Ilkó, Mende Klári, Kiss Manyi, Kőszegi Margit, László Andor, Ihász Aladár, Leóvey Leó, Réthelyi Ödön fogják játszani. Rendező: Izsó Miklós, karagy: Török Emil.

A drámai társulat bucsuja. Vasárnap este lesz az idei évad utolsó drámai előadása. Herczeg Ferenc Bizánc kerületében bucsuzik hosszú időre a kolozsvári közönségtől: Poór Lili, Marsi Gizi, Laczkó Aranka, dr. Janovics Jenő, Mihályffy László, Kemény László, Tóth Elek, Hoykó Ferenc és a drámai együttes többi tagjai. A közönség körében élénk mozgalom indult meg, hogy a drámai együttesnek ezt az estjét meleggé, felejthetlenné tegye.

Zenebonával végződik az idei színházi szezon. Május 1-én kedden mutatják be a Zenebona dzsessz-operettet. A jövő hét egész műsorát a Zenebona tölti be. Minden este a Zenebonát fogják előadni.

Corso filmszínház műsora
Szerda 3, 7, 9 órakor Natas hercegnő. Hatalmas dráma. A viagháború éveiből. — Főszerepben Claudia Victrix. Szenzációs ujdonság.

Csütörtök 5, 7, 9 órakor Natas hercegnő. Szenzációs ujdonság.
Péntek 5, 7, 9 órakor Natas hercegnő. Szenzációs ujdonság.
Szombat 5, 7, 9 órakor Natas hercegnő. Szenzációs ujdonság.

Az Edison filmszínház műsora
Szerda 5, 7, 9 órakor: Mohikánok véne.
Csütörtök 5, 7, 9 órakor: Mohikánok véne.
Péntek 5, 7, 9 órakor: Mohikánok véne.
Erdekesítő cow-boy dráma, főszerepben Amerika legjavosabb lovasa Ken Meynard és Tarzan a csodáló.

Ruhák
legdivatosabban készültnek
Aron Davidnál
Cluj, Calea R. Feráimand
32.

Utazó urak! Hotel Park
(vis a vis gara Satu-Mare)
Restaurant Ratz **המטבח** kitűnő házi koszt, gyors és figyelmes kiszolgálás. Garantiált féregmentes szobák kaphatók

Asszonyom!
Gondolt-e arra, hogy mi a betegségük kútforrása? **Nem**, mert ellenségetben mindenekei előtt legfontosabbnak tartaná **ágy tollát**
meiyen életének legalább 1/2 részét elölti, fertőtlenítés, gőzölés, molytalanítás, felélesztés és portalanítás végett a teljesen új rendszerű gépekkel felszerelt **Toll-megmunkáló gyárnak**
Str. Jastor (Nagyszamos-u) 14. átadni.
A megmunkálásnál bárki jelen lehet
Nehány óra alatt a munkát elvégezzük

Vizmentes ponyva, zsák
minden célra — eladás és kölcsönzés.
Kárpitos kellékek
Matracok és buzárok. Afrik. Szegras. Butorszövetek, zsinórok. Szérga-gurini. Ablak-roletták. Kerti és pipeti ernyők.
Boskovics József
Cluj, Strada Regina Maria 15.
Telefon 9-10.

Felhívás!
Értesitem a t. vevőmet, hogy ort. kóser szalámgyáramat újonnan átalakítottam és így abban a helyzetben vagyok, hogy legkitűnőbb minőségű szalámit, valamint az összes e szakmába vágó hentesneműket szállíthatok naponta frissen a legolcsóbb árban. Miért is kérem szíves pártfogásukat és vagyok kiváló tisztelettel
Ifj. Pál Márton
Cluj, Piața Mihai Viteazul 25.

Az erkölcs keletkezése és fejlődése
Írta dr. Ligeti Sándor
Ára 150 lei. A magyarnyelvű társadalomtudományi irodalom legjelentősebb kiadása. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában

Róth
cipészénél Szép-utca 2. szám alatt készítenek a legújabb divatu **cipő különlegességeket**

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állatkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Benősilne negyvenéves izraelita magánfőosztályos. — Közeledések teljes nevvel „Ipar, kereskedelem” jelígre a kiadói hivatalba. 430

35 éves kiscsaládu metsző-kántor שמואל שניידר. — Ajánlatok „Diplome” jelígre a kiadó továbbít. 431

Az orásteie (Szászváros) Bulevard kávéház elad jutányos áron asztalokat, székeket, hordókat, hűtőszekrényeket, új Singer billiár asztalt, kézi kocsikat és egyéb kávéházi és éttermi felszereléseket. Felvilágosítást a Bulevard kávéházban Orásteie (Szászváros)

Franzia levelezést vállaltok delibéti órákban. — Ajánlatokat „Diplome” jelígre a kiadó továbbít.

Legújabb villanytelvelő kitűnő „Syrna” gramofon művelemzők 98 leiert kaphatók. Legújabb slágerek. Triskánnál — Cluj

Egros Endetail HECHT
kalapüzem
C. Reg. Ferdinand 30. Strada Universității 3.

Városi ügynök
felvetetik, italszakmában jártas előnyben Elián-cég, Cluj.

DEJ
Str. Nicolae Jorga 1. Gyárt, fest, tisztít és formál női- és férfikalapokat

Hatalmas
parkettes, háromablakos, központi fűtésű, elegáns szoba, előszobával, butorral, vagy anélkül kiadó. — Ajánlatokat az Uj Kelet kiadói hivatalba „Monostori uti” jelígre kérek.

150 leitől
das választékban.

Egy angol mechanikája rövid ketekezőzongora béreadó. — Cim a kiadóban.

Nutos ablakok
2 szárnyast 270 és 4 szárnyast 275 lejért coloként prompt szállít Winkler Lajos, Marghita. 436

Zongoraórákat
ad végzett akadémista esetleg gyakorlással is. Cim a kiadóban.

Cukor-zacsokot és kalap-zacsokot
a legolcsóbban és legszébb kivitelben készit

Fiatalemler
izletes kóser házi-köszöket és lakást kap külföldbejratu szobában. — Egyetem-u. 5. 3. ajtó

Nadler
Cluj, Calea Dorob. 16.

Két izr. urileány lakást kaphat Királyucca 45. 435

Eladó egy kiváló hangu mesterhegedű. Cim a kiadóban.

Pénztárnoknő,
ki románi is tud, felvetetik. — Ajánlatok „Pénztárnoknő” jelígre a kiadóba. 437

Zongora kitűnő állapotban, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 403

különlegesen berendezett képkeretező, aranyozó
műhely. Oval, kerek és Blondei keretek minden méretben készítenek. **Somlyai Mihály** Cluj, Str. J. M. 2.

Most jelent meg!

Hogyan lett a romantikus zsidó költőből az angol világbirodalom legelső embere, lordkancellárja, a királyné legbefolyásosabb tanácsadója

DISRAELI élete

Andre Maurois művének fordítása. Az első magyarnyelvű DISRAELI életrajz

ára 272 l.
Megrendelhető az Uj Kelet könyvosztályában, Cluj

